



**Vlaanderen**  
is ondernemen

# Toelichtingsdocument Ontwikkelings- en Onderzoeksprojecten en Haalbaarheidsstudies

VERSIE MEI 2024

## Overzicht van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige versie van juli 2023.

### Haalbaarheidsstudies

De beperking tot 1 haalbaarheidsstudie per jaar is afgeschaft.

### Waardering groei in arbeidsproductiviteit als impact voor O&O

Voor de berekening van de economische impact voor Vlaanderen wordt naast tewerkstelling en investeringen ook een optie tot **groei in arbeidsproductiviteit** meegenomen. Het betreft **een experiment** dat ingaat vanaf 1 mei 2024 en continu geëvalueerd zal worden. Het scorerooster ([bijlage 1](#)) werd in die zin eveneens aangepast.

### Verduidelijking bepaling onderzoeksgehalte

Extra toevoeging van [bijlage 3](#) met bijkomende verduidelijking omtrent de bepaling van het onderzoeksgehalte.

## Inhoudsopgave

Haalbaarheidsstudies .....	2
Waardering groei in arbeidsproductiviteit als impact voor O&O .....	2
Verduidelijking bepaling onderzoeksgehalte .....	2
Situering.....	5
Algemene kenmerken van de regeling.....	6
Aanvragers .....	6
Ondernemingen uit de non-profit sector:.....	7
Ondernemingen met rechtspersoonlijkheid van publiekrechtelijke aard: .....	7
Bedrijfspartners, onderzoekspartners en onderaannemers .....	8
Bijkomende voorwaarden voor hoofd-/mede-aanvragers: .....	9
Samenwerken.....	9
Verdeling van eigendomsrechten bij samenwerking met een onderzoeksorganisatie .....	11
Steunbare activiteiten en steunpercentage .....	12
Bepalen van het basissteunpercentage .....	13
Onderzoeks- versus ontwikkelingsprojecten.....	13
Omschrijving van onderzoeksprojecten (50% basissteun) .....	13
Omschrijving van ontwikkelingsprojecten (25% basissteun) .....	14
Haalbaarheidsstudies .....	14
Totale omvang van het steunpercentage .....	15
Voor reguliere projecten: .....	15
Voor projecten ingediend in een officieel erkend interregionaal of internationaal samenwerkingsverband: .....	15
Tot hoever in het traject kan er steun gegeven worden? .....	16
Voor reguliere projecten: .....	16
Voor projecten ingediend in een interregionale of internationale samenwerking: .....	17
Projectbegroting .....	17
Omvang van de subsidie .....	18
Cumulatie met andere overheidssteun binnen hetzelfde project .....	18
Algemene aspecten van de behandeling van een projectaanvraag.....	18
Begeleiding en voorbespreking (optioneel) .....	18
Indienen van een aanvraag .....	19
Ontvankelijkheid .....	19

Maximaal steunvolume	21
Startdatum	21
Evaluatieprocedure	22
Toelichting toegevoegde waarde voor Vlaanderen	23
Algemene afspraken omtrent impact evaluatie.....	23
Berekenen van de economische impact op basis van tewerkstelling en investeringen .....	24
Berekenen van de economische impact op basis van Groei in arbeidsproductiviteit .....	25
Maatschappelijke impact .....	27
Beoordelings- en selectiecriteria	28
Onderzoek en ontwikkelingsprojecten.....	29
Haalbaarheidsstudies .....	29
Financiële draagkracht .....	29
Georganiseerd beroep	30
Klacht	30
Geheimhouding	30
Rechten en plichten verbonden aan subsidietoekenning.....	31
Overeenkomst (middelenverbintenis)	31
Samenwerkingsovereenkomst	31
Uitbetaling van de subsidie	32
Verslaggeving	33
Bijlage 1: Selectiecriteria voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten .....	34
Bijlage 2: Selectiecriteria voor O&O-haalbaarheidsstudies .....	44
Bijlage 3: Bepaling van het onderzoeksgehalte.....	49
De basis	49
Valkuilen vermijden	49
Tips	50
Bijlage 4 : Samenvatting toegevoegde waarde voor Vlaanderen .....	51

## Situering

Dit toelichtingsdocument behandelt de algemene kenmerken van bedrijfsinnovatiesteun projecten. Drie projecttypes worden onderscheiden naargelang de beoogde innovatieactiviteiten, nl. ontwikkelingsprojecten, onderzoeksprojecten en haalbaarheidsstudies. Binnen de projecttypes worden specifieke modaliteiten vastgelegd.

Een onderneming kiest zelf het projecttype waarvoor ze een steunaanvraag wil indienen. De projecttypes en hun modaliteiten worden verder in de tekst toegelicht.

Het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) stimuleert innovatie in het Vlaams Gewest door het geven van financiële steun via het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (FIO) en door het verstrekken van dienstverlening aan ondernemingen, onderzoeksorganisaties en personen die innoveren.

Via bedrijfsinnovatiesteun hebben Vlaamse ondernemingen toegang tot directe financiële steun voor projecten met het oog op de opbouw van kennis en de ontwikkeling van innovatieve oplossingen. Prioriteit gaat naar projecten met een hoger risico en een grotere potentiële impact in Vlaanderen op economisch en/of maatschappelijk vlak.

De belangrijkste kenmerken van bedrijfsinnovatiesteun zijn:

- Bedrijfsinnovatiesteun is toegankelijk voor alle ondernemingen met (toekomstige) exploitatiezetel én operationele onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten in het Vlaamse gewest. Voorwaarde hierbij is wel dat de ondernemingen op termijn de resultaten van de projecten toepassen (valoriseren) in Vlaanderen.
- [Samenwerking met ondernemingen en onderzoeksorganisaties in binnen- en buitenland](#) is eventueel mogelijk onder bepaalde voorwaarden.
- Er is geen voorkeur voor bepaalde sectoren, toepassingsdomeinen of kennisgebieden.
- Projecten met militaire affiniteit of die projectresultaten (kunnen) beogen met militaire affiniteit kunnen onder bepaalde voorwaarden voor subsidie in aanmerking komen. Meer info over de voorwaarden en modaliteiten met betrekking tot projecten met mogelijke militaire affiniteit vind je [op de VLAIO-website](#).
- De beoogde innovatie kan zowel technologisch als niet-technologisch zijn.
- Voor steunbare projecten definieert de aanvrager specifieke en meetbare projectdoelstellingen en werkt de aanvrager een overtuigende business case uit.
- Een steunbaar project impliceert dat ook de activiteiten erin steunbaar zijn. Meer [toelichting over steunbare activiteiten](#) vind je verderop in dit document.
- Het basis steunpercentage varieert afhankelijk van het projecttype van 25 tot 60% van de aanvaarde kosten. De [modaliteiten en toeslagen](#) worden verder in dit toelichtingsdocument besproken.
- Aanvragen voor innovatiesteun kunnen op ieder moment doorheen het jaar worden ingediend en worden individueel behandeld.
- De behandeling van een projectaanvraag verloopt interactief. De interactie tussen de aanvrager(s) en VLAIO (projectadviseur) staat centraal.
- Ontwikkelingsprojecten boven de 500 kEUR subsidie en onderzoeksprojecten worden steeds geëvalueerd met medewerking van externe deskundigen, die schriftelijk geraadpleegd worden. Voor haalbaarheidsstudies én ontwikkelingsprojecten onder de 500 kEUR subsidie kan dit zonder externe

deskundigen. Indien nodig en om de aanvrager(s) maximale kansen te bieden, kan mondeling of schriftelijk advies van externe deskundigen ingewonnen worden.

- De beslissing van subsidietoekenning of subsidieweigering in kader van bedrijfsinnovatiesteun gebeurt door het Beslissingscomité bij het FIO. De verwerking en opvolging van de projectaanvragen en van gesteunde projecten gebeuren door VLAIO, optredend voor het FIO. Contractant bij de subsidieovereenkomst inzake een gesteund project van innovatiesteun is FIO.

Steuntoekenning door het FIO in kader van bedrijfsinnovatiesteun gebeurt op basis van:

- Het Besluit van de Vlaamse regering van 12 mei 2017 tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling met een kennisintensief karakter in Vlaanderen (B.S. 20.06.2017) als het gaat om onderzoeksprojecten;
- Het Besluit van de Vlaamse regering van 12 mei 2017 tot regeling van steun aan ondernemingen voor ontwikkeling en innovatie in Vlaanderen (B.S.22.06.2017) als het gaat om ontwikkelingsprojecten of haalbaarheidsstudies.

Steuntoekenning op basis van bovenstaande besluiten is in overeenstemming met de Algemene Groepsvrijstellingsverordening<sup>1</sup>. Deze financieringsbesluiten zijn bij de EU Commissie gekend onder het aangegeven State Aid (SA)-referentienummer. De voorschriften bepaald in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening zijn onverkort van toepassing op steuntoekenning op basis van één van de genoemde besluiten.

## Algemene kenmerken van de regeling

### Aanvragers

Elke onderneming met rechtspersoonlijkheid, van kmo ([definitie](#)) tot Vlaamse vestiging van een multinationale onderneming, met een exploitatiezetel met operationele onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten in het Vlaamse gewest komt in aanmerking voor steun. Ook ondernemingen die zich ertoe verbinden een exploitatiezetel met operationele onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten op te richten in het Vlaamse Gewest komen in aanmerking, waarbij de eigenlijke steuntoekenning afhankelijk blijft van de effectieve oprichting.

Een onderneming is een entiteit die een economische activiteit uitoefent en beschikt over rechtspersoonlijkheid. Ingeval van een onderneming-in-oprichting, start-up, spin-off in incubatiefase gaat de steuntoekenning gepaard met de te vervullen opstartvoorwaarde om het bewijs van oprichting (en dus van rechtspersoonlijkheid), voldoende financiering en overname van alle verbintenissen in kader van het project te leveren en dit uiterlijk 4 maanden na de steuntoekenning.

---

<sup>1</sup> De verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard en alle latere wijzigingen EU (Publicatieblad van 26 juni 2014, L 187/1).

Verder moet de onderneming in staat zijn de resultaten in voldoende mate in Vlaanderen te exploiteren en zo in voldoende mate toegevoegde waarde te creëren in de vorm van een economische en/of maatschappelijke impact (en het uitbouwen van een kennisnetwerk). Dit sluit echter niet uit dat de projectresultaten ook deels in het buitenland kunnen worden toegepast. Export van de innovatieve producten e.d. is geen probleem.

Een onderneming mag volgens de Europese regels op het moment van steuntoekenning niet in moeilijkheden zijn. Toelichting over wat het 'in moeilijkheden zijn' precies inhoudt en hoe VLAIO daar tijdens de evaluatie rekening mee houdt, vind je op de webpagina: ['Ondernemingen in moeilijkheden komen niet in aanmerking'](#).

### **Ondernemingen uit de non-profit sector:**

Privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties uit de non-profit sector kunnen in aanmerking komen voor subsidie voor hun onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten binnen de regeling van bedrijfsinnovatiesteun onder dezelfde voorwaarden als alle andere organisaties.

Algemeen geldt:

- Er is een rechtspersoonlijkheid nodig en de organisatie moet aantonen dat ze een economische activiteit uitoefent (= diensten aanbieden op een vrije markt die vergoed worden aan marktcondities) via een Vlaamse vestiging op een manier dat er kan verwacht worden dat deze voldoende structureel is (voor een langere tijd).
- De non-profit organisaties moeten, zoals alle andere ondernemingen die beroep doen op bedrijfsinnovatiesteun, kunnen aantonen dat ze beschikken over voldoende private middelen om hun aandeel in het project te financieren.
- Als een organisatie ontvankelijk is als 'onderneming', kan deze organisatie aanspraak maken op de kmo-toeslag, ongeacht haar rechtsvorm. Net zoals bij vennootschappen met een aandeelhoudersstructuur kan bij vennootschappen zonder aandeelhoudersstructuur nagegaan worden in welke mate de vennootschap zelfstandig is of deel uitmaakt van een groep verbonden ondernemingen. Hierbij wordt o.a. nagegaan wat de stemrechten zijn van leden (en afhankelijkheid van die leden van andere ondernemingen), in welke mate één of enkele ondernemingen de controle uitoefenen over die vennootschap en in welke mate de onderneming onder een centrale leiding staat. De verbonden ondernemingen worden op dezelfde wijze geconsolideerd als gangbaar bij vennootschappen met aandeelhoudersstructuur.

### **Ondernemingen met rechtspersoonlijkheid van publiekrechtelijke aard:**

Aan ondernemingen met rechtspersoonlijkheid van publiekrechtelijke aard kan alleen steun toegekend worden voor een project waarin er daadwerkelijk wordt samengewerkt met ondernemingen met rechtspersoonlijkheid van privaatrechtelijke aard, waarbij de samenwerkende onderneming met rechtspersoonlijkheid van publiekrechtelijke aard in het gesteunde project niet meer dan 70% van de in aanmerking komende kosten voor haar rekening neemt. Naast bovenstaande voorwaarde is vervulling van de vereisten nodig die ook door een onderneming met private rechtspersoonlijkheid moeten worden voldaan – zij het dat deze voor een aanvrager met rechtspersoonlijkheid van publiekrechtelijke aard, met specifieke aandacht wordt bekeken. De belangrijkste van bedoelde vereisten zijn:

- Beschikken over voldoende cofinanciering (met eigen/private middelen) voor het project;

- Voldoende economische impact realiseren;
- Valorisatieperspectief ligt buiten een eventuele publieke opdracht van de organisatie.

## Bedrijfspartners, onderzoekspartners en onderaannemers

De hoofdaanvrager moet steeds een Vlaamse onderneming zijn (zoals hierboven onder ‘aanvragers’ omschreven). Deze hoofdaanvrager kan als enige partner een aanvraag indienen of dat doen in samenwerking met één of meer andere ondernemingen en/of onderzoeksorganisaties.

Ieder aanvragende onderneming, zowel hoofd- als medeaanvrager, wordt door VLAIO als een **bedrijfspartner** in een project beschouwd.

Bij een aanvraag door verschillende bedrijfspartners dragen de aanvragende ondernemingsamen het risico en de kosten van het project. Ook ondernemingen buiten Vlaanderen met een eigen valorisatie, kunnen ingeschakeld worden als bedrijfspartner. Zij kunnen echter zelf niet genieten van Vlaamse steun. Internationale samenwerking kan (maar hoeft niet) via deelname aan projecten binnen internationale netwerken of samenwerkingsverbanden gestimuleerd door de Europese Commissie, zoals Eureka en ERANET. Alvorens te starten met een steunaanvraag voor internationale projecten neemt de aanvrager best contact op met VLAIO.

Als in een project meerdere ondernemingen samenwerken en minstens één van hen is een kmo en/of een buitenlandse onderneming, kan een verhoogde steun worden toegekend (voor verdere toelichting, zie ‘Omvang van de Subsidie’).

Verder kan voor de uitvoering van het project ook samengewerkt worden met onderzoeksorganisaties als **onderzoekspartner**. De onderzoeksorganisaties kunnen zowel binnen als buiten Vlaanderen liggen. De bedrijfspartners dragen evenwel de volledige kosten, die dan ook voor subsidie in aanmerking komen.

Er kan ook worden samengewerkt met andere ondernemingen en onderzoeksorganisaties als **onderaannemer**. De kosten van de onderaannemer worden integraal gedragen door de bedrijfspartner(s) en komen ook in aanmerking voor subsidie. Ook [ondernemingen buiten het Vlaams Gewest](#) die geen eigen valorisatie hebben, kunnen als onderaannemer ingeschakeld worden zolang het merendeel van de activiteiten in het project in Vlaanderen worden uitgevoerd.

Meer toelichting over het verschil in samenwerking met een onderzoeksorganisatie als onderzoekspartner versus onderaannemer volgt verder in de [tekst in de rubriek ‘Samenwerken’](#).

Enkel bedrijfspartners kunnen optreden als subsidiegerechtigde in de genoemde programma’s van bedrijfsinnovatiesteun. Organisaties die beroep doen op programma’s met steuntoekenning aan onderzoeksorganisaties voor de uitvoering van niet-economische activiteiten (onafhankelijk onderzoek en/of verspreiding van resultaten uit zo’n onderzoek) kunnen wel via de bedrijfspartner(s) gefinancierd worden, maar hebben zelf geen rechtstreekse toegang tot bedrijfsinnovatiesteun. Te beschouwen als onderzoeksorganisaties zijn bv. kennisinstellingen zoals universiteiten en hogescholen, maar ook Strategische Onderzoekscentra en andere organisaties die toegelaten zijn tot steunkanalen aan onderzoeksorganisaties voor de uitvoering van niet-economische activiteiten.



## Bijkomende voorwaarden voor hoofd-/mede-aanvragers:

### *- Niet beschikken over een wettelijk monopolie*

Ondernemingen die op grond van een wettelijke bepaling beschikken over een absoluut monopolie binnen het grondgebied van het Vlaamse Gewest of binnen een wezenlijk deel daarvan, komen niet in aanmerking voor steun voor hun projecten, tenzij het project waarvoor zij steun aanvragen buiten het implementatiegebied van dit monopolie valt. Dit is een aandachtspunt voor bv. organisaties met publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid of organisaties die in het kader van een publieke opdracht een of meerdere diensten van algemeen belang uitvoeren.

Er is sprake van een monopolie wanneer er op de gegeven markt geen concurrentie is en/of er voor de producten en/of diensten die de betrokken onderneming aanbiedt geen substitutiemogelijkheden of alternatieven voorhanden zijn.

### *- Niet beschikken over een machtspositie*

Een onderneming heeft een machtspositie wanneer zij in staat is om de instandhouding van werkelijke concurrentie te verhinderen en wanneer zij daardoor de mogelijkheid heeft om zich t.o.v. concurrenten, afnemers of leveranciers in belangrijke mate onafhankelijk te gedragen. Een onderneming beschikt over een machtspositie wanneer zij op de valorisatiemarkt waarop het project slaat een marktaandeel heeft van meer dan 50%.

In dergelijk geval wordt beoordeeld of deze machtspositie binnen de valorisatiemarkt waarop het project slaat en met name binnen het grondgebied van het Vlaamse Gewest of binnen een wezenlijk deel daarvan voldoende concurrentieverstorend kan zijn, zodat zij een voldoende reden vormt om steun te weigeren, naar analogie met een wettelijk monopolie.

## Samenwerken

Een project kan door één enkele onderneming worden uitgevoerd, maar er kunnen ook meerdere bedrijfspartners, onderzoekspartners en onderaannemers in een project betrokken worden.

Een samenwerking kan volgende vormen aannemen:

- Een project kan aangevraagd worden door meerdere ondernemingen samen, waarbij elke onderneming een deel van het project uitvoert en een eigen valorisatie heeft (= multipartner project). Alle ondernemingen zijn op die manier bedrijfspartner voor het project en worden in geval van steuntoekenning contractant en ondertekenen de subsidie-overeenkomst met het FIO. Voor ondernemingen die deel uit maken van een multipartner project gelden volgende regels:
  - Zij staan in voor hun aandeel in de kosten en dragen mee het risico van het project.
  - Zij hebben elk hun deel van 'de eigendomsrechten op de projectresultaten' en zijn ieder verplicht tot voldoende valorisatie van de projectresultaten in Vlaanderen.
  - Tussen bedrijfspartners is een samenwerkingsovereenkomst vereist die de onderlinge rechten en plichten regelt.
  - De aanvragers stellen een coördinator aan die onder meer instaat voor de interactie met VLAIO.
  - Algemene bedrijfsinformatie (#VTE, omzet) alsook informatie over de track record en eventuele financiële voorwaarden van de verschillende bedrijfspartners kan opgenomen worden in de beslissingsbrief. Deze beslissingsbrief wordt verstuurd naar alle bedrijfspartners.

- Voor de samenwerking met ondernemingen met een rechtspersoonlijkheid van publiekrechtelijke aard gelden bijzondere vereisten ([cf. supra](#)).
- In een project kan de uitvoering van bepaalde delen ook uitbesteed worden aan ondernemingen als onderaannemer. De taken van onderaannemers kunnen van verschillende aard zijn, zowel kennisinbreng als eerder routinematige taken: bv. uitvoeren van routine tests, bouwen van een deel van een prototype, deel van het programmeren, ... Onderaannemers nemen geen deel aan de strategie van het project en zijn bijgevolg inwisselbaar. Hun kosten worden voor 100% vergoed door de opdrachtgever. Meer informatie rond de kostenrubrieken en de verantwoording van de kosten is te vinden in [de handleiding bij het VLAIO-kostenmodel](#).
- Een project kan ook uitgevoerd worden in samenwerking met één (of meerdere) onderzoeksorganisaties als onderzoekspartner. Het gaat om een inhoudelijke samenwerking tussen onderneming en onderzoeksorganisatie en er worden projectresultaten uit het onderzoek gegenereerd die vatbaar zijn voor intellectuele eigendomsrechten. In dit geval vergoedt de onderneming de geleverde prestatie aan reële kost en komt daarenboven een onderlinge samenwerkingsovereenkomst tussen de bedrijfspartner(s) en de onderzoekspartner(s) overeen om de participatie en eigendomsrechten te regelen. De onderzoekspartner is echter geen ondertekenaar van de overeenkomst met het FIO en wordt 100% vergoed door de bedrijfspartner(s). Alle contractuele verplichtingen zijn de verantwoordelijkheid van de bedrijfspartner(s). De onderzoekspartner heeft geen verplichting tot valorisatie in Vlaanderen. Er moet een aparte begroting en een aparte financiële verslaggeving voor de onderzoekspartner(s) worden opgesteld.
- Een project kan ook uitgevoerd worden in samenwerking met één (of meerdere) onderzoeksorganisaties als onderaannemer. Voor de prestatie van de onderzoeksorganisatie betaalt de onderneming de marktprijs voor deze prestatie of dient het volledige kosten te vergoeden vermeerderd met een redelijke marge. De onderzoeksorganisatie is geen ondertekenaar van de overeenkomst met het FIO en wordt 100% vergoed door de bedrijfspartner(s). Alle contractuele verplichtingen zijn de verantwoordelijkheid van de bedrijfspartner(s). De onderzoeksorganisatie heeft geen verplichting tot valorisatie in Vlaanderen. Meer informatie rond de kostenrubrieken en de verantwoording van de kosten is te vinden in [de handleiding bij het VLAIO-kostenmodel](#).

**Grensoverschrijdende samenwerking**, nl. samenwerken met onderzoeksorganisaties of ondernemingen buiten Vlaanderen, is mogelijk onder verschillende vormen:

- Een onderneming kan beroep doen op een onderzoeksorganisatie of een onderneming als onderaannemer buiten Vlaanderen. Hierbij gelden dezelfde regels als voor de Vlaamse onderzoekspartners of onderaannemers. Let wel op dat een buitenlandse onderneming die een eigen valorisatie heeft (die bv. blijkt uit opbouw van eigen intellectuele eigendom of exploitatie van resultaten) of haar eigen risico draagt, niet voor steun in aanmerking komt.
- De facturen die de bedrijfspartner krijgt voor de uitvoering van het project vormen een subsidieerbare kost. Wanneer de onderneming buiten Vlaanderen met een Vlaamse bedrijfspartner verbonden is, moet deze onderneming zijn kosten inbrengen op dezelfde manier als een Vlaamse onderneming en zijn er bijvoorbeeld geen winsttoeslagen e.d. aanvaardbaar. In elk geval is het zo dat **maximaal 50% van de projectbegroting** betrekking mag hebben op kosten gerelateerd aan **activiteiten buiten Vlaanderen**.
- Een onderneming kan ook samenwerken met ondernemingen buiten Vlaanderen in een gemeenschappelijk, grensoverschrijdend project, elk voor eigen rekening. Dit kan in de eerste plaats

gebeuren binnen formele regelingen zoals EUREKA, ERA-netten en andere internationale instrumenten. Indien daar niet de juiste mogelijkheden worden geboden, kan naar een ad hoc oplossing gezocht worden. Het staat een onderneming vrij om een dergelijke samenwerking uit te voeren, maar de kosten van dergelijke buitenlandse ondernemingen zullen niet voor subsidie in aanmerking komen. Niet-Vlaamse ondernemingen moeten ofwel zelf voor hun eigen kosten instaan of steun krijgen van hun overheid. Bovendien moeten de exploitatierechten van de Vlaamse ondernemingen gewaarborgd blijven.

## Verdeling van eigendomsrechten bij samenwerking met een onderzoeksorganisatie

Er zijn verschillende mogelijkheden voor verdeling van eigendomsrechten bij samenwerking met een onderzoekspartner. De Europese regelgeving betreffende de Staatssteun op Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie bepaalt de principes voor samenwerking tussen ondernemingen met onderzoeksorganisaties. Essentieel daarbij is dat de ondernemingen geen voordeel vanwege de onderzoeksorganisaties krijgen dat marktverstrend werkt en te beschouwen is als indirecte steun (die ongeoorloofde staatssteun uitmaakt). Er worden twee vormen van samenwerking met een onderzoeksorganisatie onderscheiden:

- In de eerste vorm gaat het om een **uitbesteding** door een onderneming en treedt de onderzoeksorganisatie op **als onderaannemer**. Voor de prestatie van de onderzoeksorganisatie betaalt de onderneming de **marktprijs** of dient het de volledige kosten te vergoeden vermeerderd met een redelijke marge.
- In de tweede vorm gaat het om een **inhoudelijke samenwerking** tussen onderneming en onderzoeksorganisatie en treedt de onderzoeksorganisatie op **als onderzoekspartner** en worden projectresultaten uit het onderzoek van deze laatste gegenereerd die vatbaar zijn voor intellectuele eigendomsrechten. In dit geval vergoedt de onderneming de geleverde prestatie aan **reële kost** en komt daarenboven een regeling overeen over de participatie van de eigendomsrechten op deze projectresultaten. Deze participatie kan bv. volgende vormen aannemen:
  - Alle eigendomsrechten bij de onderneming met een billijke vergoeding naar de onderzoeksorganisatie bij exploitatie van de projectresultaten;
  - Opdeling van de eigendomsrechten, waarbij de onderneming en de onderzoeksorganisatie elk eigendomsrechten hebben op een verschillende groep van deelresultaten met toekenning van domeinen voor (autonome) exploitatie. Ingeval van onmogelijkheid van opsplitsing van de projectresultaten kan deze toekenning van domeinen voor (autonome) exploitatie ook binnen een regime van gedeelde eigendomsrechten;
  - Eigendomsrechten op de projectresultaten bij de onderzoekinstelling met minstens een gebruiksrecht op de benodigde projectresultaten voor de onderneming;
  - Regeling van onverdeelde gemeenschappelijke eigendomsrechten op de projectresultaten bij de onderneming en de onderzoeksorganisatie.

Bovenstaande opties zijn slechts voorbeelden. Diverse combinaties van de voorgestelde situaties en andere opties waar de eigendomsrechten op de projectresultaten uit activiteiten van de onderzoeksorganisatie gedeeld worden, zijn aanvaardbaar voor zover deze niet strijdig zijn met de doelstellingen van innovatiesteun en er participatie in de projectresultaten komende uit het onderzoek van de onderzoeksorganisatie wordt geregeld. Essentieel is dat de onderneming minstens over de nodige vrijheid beschikt om de geplande valorisatie waar te maken.

De samenwerkingspartners dienen de basisafspraken hierover bij indiening van de projectaanvraag bij VLAIO kenbaar te maken. Het is evenwel in eerste instantie aan de onderzoeksorganisatie om te waken over de correcte toepassing van de marktprijs voor een geleverde prestatie door deze onderzoeksorganisatie. Bij onderaanneming is het aanbevolen om desgevallend in de offerte melding te maken dat de prestatie te leveren door de onderzoeksorganisatie tegen marktprijs vergoed wordt.

## Steunbare activiteiten en steunpercentage

Innovatie draagt altijd twee aspecten in zich: enerzijds vernieuwing, anderzijds de toepassing ervan. Steun wordt gegeven aan ondernemingen die projecten uitvoeren met het oog op de realisatie van economisch of maatschappelijk relevante projectdoelstellingen. Het kan gaan om nieuwe of verbeterde producten, processen of diensten, of een combinatie ervan.

Voor **steunbare activiteiten** is het essentieel dat voor het realiseren van dit doel kennis moet worden opgebouwd. De activiteiten van gestructureerde kennisopbouw of de activiteiten die de kennisopbouw rechtstreeks ondersteunen vormen de grondslag voor de steun. De steunbare activiteiten vormen slechts een deel van alle activiteiten in een onderneming. Zo komen de activiteiten vlak voor de commercialisatie - waar nog weinig risico's aan verbonden zijn- niet in aanmerking voor steun. Een uitzondering hierop bestaat bij de Ontwikkelingsprojecten voor de steun voor kosten gerelateerd aan de bescherming van intellectuele eigendom. Voorwaarde is wel dat deze kosten gemaakt zijn tijdens de projectperiode en dat de betrokken aanvrager een kmo is.

**Niet steunbare activiteiten** zijn o.a. activiteiten die gebeuren vóór de startdatum van het project of activiteiten bij startende ondernemingen vóór de oprichtingsdatum (bij notariële acte) van de onderneming. Ook volgende activiteiten worden niet gesteund, tenzij ze rechtstreeks de kennisopbouw ondersteunen:

1. Engineeringsactiviteiten, routinematige verbeteringen en technologie implementatie.
  - In de praktijk brengen of gebruiken van bestaande kennis/technieken zonder dat dit gepaard gaat met een duidelijke kennisverwerving of een belangrijke uitdaging.
  - Routinematige of periodieke wijzigingen van bestaande producten, processen of diensten en andere courante werkzaamheden, zelfs als dat verbeteringen zijn.
  - Activiteiten die niet bijdragen tot een duidelijke verhoging van de kennis binnen de onderneming en die uitgevoerd worden volgens binnen de onderneming gangbare procedures. Als dergelijke activiteiten de kern uitmaken van een O&O-bedrijfsproject, zal het project geen steun krijgen.
2. Algemene ondersteunende en operationele activiteiten (bv. personeelsbeheer, financieel beheer, logistiek, ...).
3. Opleidingen en algemene kennisverwerving die niet specifiek zijn voor het project.
4. Activiteiten gericht op het productierijp maken en het naar de markt brengen van de in het project bestudeerde of ontwikkelde producten, processen of diensten, inclusief het maken van een definitief design, user interfaces, productdocumentatie, handleidingen, ... .
5. Marktonderzoek en marketingactiviteiten die verder gaan dan het bepalen van de oriëntatie tijdens het onderzoeks- en ontwikkelingstraject zelf.

6. Alle activiteiten om te voldoen aan normen, labels, accreditaties, registraties of andere wettelijke verplichtingen;
7. Activiteiten van voorbereiding en uitvoering van investeringen voor productie-installaties. Uitbouw van, en investeringen in onderzoeksinstallaties nodig voor het uitvoeren van het O&O-bedrijfsproject komen wel in aanmerking.

Het uitwerken van een business plan komt standaard niet voor steun in aanmerking. Een uitzondering hierop is de uitwerking van een businessplan dat de ontwikkeling van een nieuw product/dienst/proces ondersteunt in een multipartner project (waarbij minstens 2 ondernemingen betrokken zijn). Binnen een dergelijk project komen er 3 mensmaanden gericht op de uitwerking van het business plan voor steun in aanmerking.

## Bepalen van het basissteunpercentage

Voor **ontwikkelings- en onderzoeksprojecten** zijn er **respectievelijk de volgende basissteunpercentages**: 25% voor ontwikkelingsprojecten en 50% voor onderzoeksprojecten. Het projecttype is afhankelijk van de **mate van kennisverwerving en de uitdagingen** bij projectuitvoering. Hogere steun gaat naar projecten met een duidelijke stap voorwaarts in kennis én belangrijke uitdagingen ([bijlage 3: Bepaling van het onderzoeksgehalte](#)). Het steunpercentage wordt bepaald bij de start van het project (in de evaluatiefase) en vastgelegd in de projectovereenkomst. De bepaling van het steunpercentage gebeurt als volgt:

- Niet-steunbare activiteiten worden geëlimineerd uit de totale activiteiten.
- Ontwikkelingsprojecten worden standaard gesteund aan een basissteunpercentage van 25%.
- Voor onderzoeksprojecten wordt het project ontleed om na te gaan of het project dient te worden opgesplitst in deelactiviteiten met een verschillend basispercentage. Bij dergelijke onderzoeksprojecten wordt het basissteunpercentage bepaald volgens de verhouding ontwikkelingsactiviteiten (25%) versus onderzoeksactiviteiten (50%).

Voor **haalbaarheidsstudies** bedraagt het basissteunpercentage 40%.

## Onderzoeks- versus ontwikkelingsprojecten

Het onderscheid tussen onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten is gebaseerd op de mate van **kennisverwerving** en de graad van **uitdagingen** bij de projectuitvoering ([bijlage 3](#)). Deze aspecten komen aan bod in de projectdoelstellingen en het werkprogramma.

### OMSCHRIJVING VAN ONDERZOEKSPROJECTEN (50% BASISSTEUN)

Onderzoeksprojecten bestaan in hoofdzaak uit activiteiten waarbij op een kritische en systematische manier **nieuwe kennis**, inzichten en vaardigheden worden opgebouwd. Het doel van deze kennisopbouw is deze in een latere fase te gebruiken bij de ontwikkeling van nieuwe producten, processen of diensten of om bestaande producten, processen of diensten opmerkelijk te verbeteren. Het is essentieel dat deze elementen in eerste instantie terug te vinden zijn in de omschreven projectdoelstellingen. Een project(deel) wordt als een onderzoeksproject beschouwd indien aan beide volgende voorwaarden is voldaan:

1. Het project(deel) betekent een duidelijke of substantiële stap voorwaarts voor de onderneming op het vlak van kennis, inzichten en vaardigheden, en minstens een aanwijsbare -maar eventueel beperkte- vooruitgang t.o.v. de **internationale toegankelijke state-of-the-art (SOTA)** in het domein of de sector waarin de onderneming actief is of de resultaten zal valoriseren. Hierbij dient de

voortgang tov. de SOTA zich te bevinden op het niveau van de gegenereerde kennis en vaardigheden, en niet enkel op het niveau van de toepassing.

én

2. Het project(deel) gaat gepaard met belangrijke uitdagingen en risico's. Risico's die hierbij niet in rekening gebracht worden, zijn deze van commerciële aard, managementrisico's en onzekerheden over mankracht, timing en begroting.

én

3. De aanpak van het projectdeel is kritisch en planmatig, en is gericht op een dieper, wetenschappelijk onderbouwd begrip van de onderliggende fenomenen.

Een onderzoeksproject heeft in principe een maximale duur van 3 jaar.

Projecten die zowel onderzoek als ontwikkeling bevatten, dienen **ingediend** te worden **als onderzoeksproject**.

#### OMSCHRIJVING VAN ONTWIKKELINGSPROJECTEN (25% BASISSTEUN)

Ontwikkelingsprojecten omvatten activiteiten van verwerven en gebruiken van bestaande (wetenschappelijke, technische, zakelijke en andere) kennis en vaardigheden met als doel te komen tot plannen, ontwerpen en prototypes van **nieuwe, gewijzigde of verbeterde producten, processen of diensten**. Ontwikkelingsprojecten omvatten dus in hoofdzaak aanvaardbare activiteiten van O&O (i.e. er dienen steeds voldoende uitdagingen te zijn), maar voldoen niet aan de definitie gehanteerd voor onderzoeksprojecten. Voor bijkomende toelichting bij het niveau van de kennisstap en uitdaging verwijzen we naar onderstaande paragraaf '[Tot hoe ver in het traject kan er steun gegeven worden](#)' m.b.t. de TRL-niveaus.

Een ontwikkelingsproject heeft in principe een maximale duur van 2 jaar. Langer is mogelijk mits een grondige en onderbouwde motivatie.

#### Haalbaarheidsstudies

Haalbaarheidsstudies zijn gericht op de voorbereiding van een belangrijk en ambitieus **steunbaar** innovatief vervolgtraject (onderzoeks-, ontwikkelings- en/of ICON-projecten van VLAIO, innovatieve investeringen, en/of ambitieuze innovatietrajecten buiten de steunkaders van VLAIO), zonder dat het toekennen van de haalbaarheidsstudie garantie geeft op vervolgstun. Kleine onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten die gericht zijn op een korte termijn resultaat zijn dus zeker geen haalbaarheidsstudies.

De innovatie die met het innovatieve vervolgtraject beoogd wordt moet potentieel hebben voor voldoende valorisatie in Vlaanderen. Deze valorisatie moet minstens kwalitatief uitgewerkt worden, maar kan nog onzekerheden bevatten welke bij de aanvang van de haalbaarheidsstudie nog niet uitgeklaard zijn.

De studie moet minstens -en voor een belangrijk deel- uitdagende technische en/of wetenschappelijke aspecten experimenteel onderzoeken. Bijkomend kunnen ook andere onderwerpen aan bod komen, zoals businessaspecten rond het beproeven van innovatieve businessmodellen, diensteninnovatie en de eventuele problematiek rond intellectuele eigendom. Het moet wel duidelijk aangetoond worden dat de haalbaarheidsstudie een kennissprong nastreeft die leidt tot verdere innovatieve activiteiten, en dat ze bijdraagt tot kennisopbouw die een betere inschatting toelaat van de risico's en opportuniteiten bij de afweging voor de opstart van de investering in een verder substantieel traject.

Projecten die louter ideeëngeneratie of een marktstudie of probleemoplossing op korte termijn nastreven, komen dus zeker niet in aanmerking. Het nagestreefde vervolgotraject moet voldoende ambitieus zijn.

Per studie wordt een maximale duur van 1 jaar opgelegd.

## Totale omvang van het steunpercentage

Het steunpercentage bestaat uit een [basissteunpercentage](#), eventueel verhoogd met toeslagen (cumuleerbaar):

### Voor reguliere projecten:

- Een kleine onderneming (ko) krijgt 20% extra steun (voor een onderzoeks- of ontwikkelingsproject);
- Een middelgrote onderneming (mo) krijgt 10% extra steun;
- Een onderzoeks- of ontwikkelingsproject kan 10% extra steun krijgen als er binnen het project een daadwerkelijke samenwerking is tussen meerdere onafhankelijke gesteunde ondernemingen (uitbesteding aan onderaannemers valt hier niet onder, en deze toeslag kan evenmin toegekend worden voor haalbaarheidsstudies), waarbij:
  - Geen van de ondernemingen meer dan 70% van de kosten van het samenwerkingsproject voor haar rekening neemt én ten minste één partner een kmo is.
  - Om de toeslag te kunnen geven zal de in het project aanwezige samenwerking beoordeeld worden op de inhoudelijke kwaliteit én het betekenisvol karakter van de samenwerking.

Samenwerking tussen ondernemingen en onderzoeksorganisaties wordt niet vertaald in een samenwerkingstoelage. Goede samenwerking met onderzoeksorganisaties kan wel gehonoreerd worden bij de beoordeling van de criteria 'additionaliteit' en 'potentieel om de doelstellingen te bereiken' (nl. 'expertise en middelen' in de aanvraagtemplate).

Het steunpercentage bedraagt dus minstens 25%. Het **maximale steunpercentage** wordt beperkt tot **50%** voor ontwikkelingsprojecten en haalbaarheidsstudies, en tot **60%** voor onderzoeksprojecten.

Samengevat levert dat onderstaand overzicht:

	Ontwikkelingsproject	Onderzoeksproject	Haalbaarheidsstudie
<b>Basis steunpercentage</b>	25%	25 tot 50% naargelang aandeel onderzoek	40%
<b>Toeslag type onderneming</b>	20% (ko); 10% (mo)	20% (ko); 10% (mo)	10% (kmo)
<b>Toeslag samenwerking</b>	10% bij samenwerking tussen onafhankelijke ondernemingen	10% bij samenwerking tussen onafhankelijke ondernemingen	geen
<b>Totale steun</b>	<b>Max. 50% per bedrijfspartner</b>	<b>Max. 60% per bedrijfspartner</b>	<b>Max. 50% per bedrijfspartner</b>

### Voor projecten ingediend in een officieel erkend interregionaal of internationaal samenwerkingsverband:

- Een kleine onderneming (ko) krijgt 20% extra steun (voor een onderzoeks- of ontwikkelingsproject);
- Een middelgrote onderneming (mo) krijgt 10% extra steun;



- 15% toeslag voor daadwerkelijke samenwerking tussen minstens 2 onafhankelijke ondernemingen, waarvan minstens 1 kmo of internationaal.

Het steunpercentage bedraagt dus minstens 25%. Het **maximale steunpercentage** wordt beperkt tot **60%** voor ontwikkelingsprojecten, en tot **70%** voor onderzoeksprojecten.

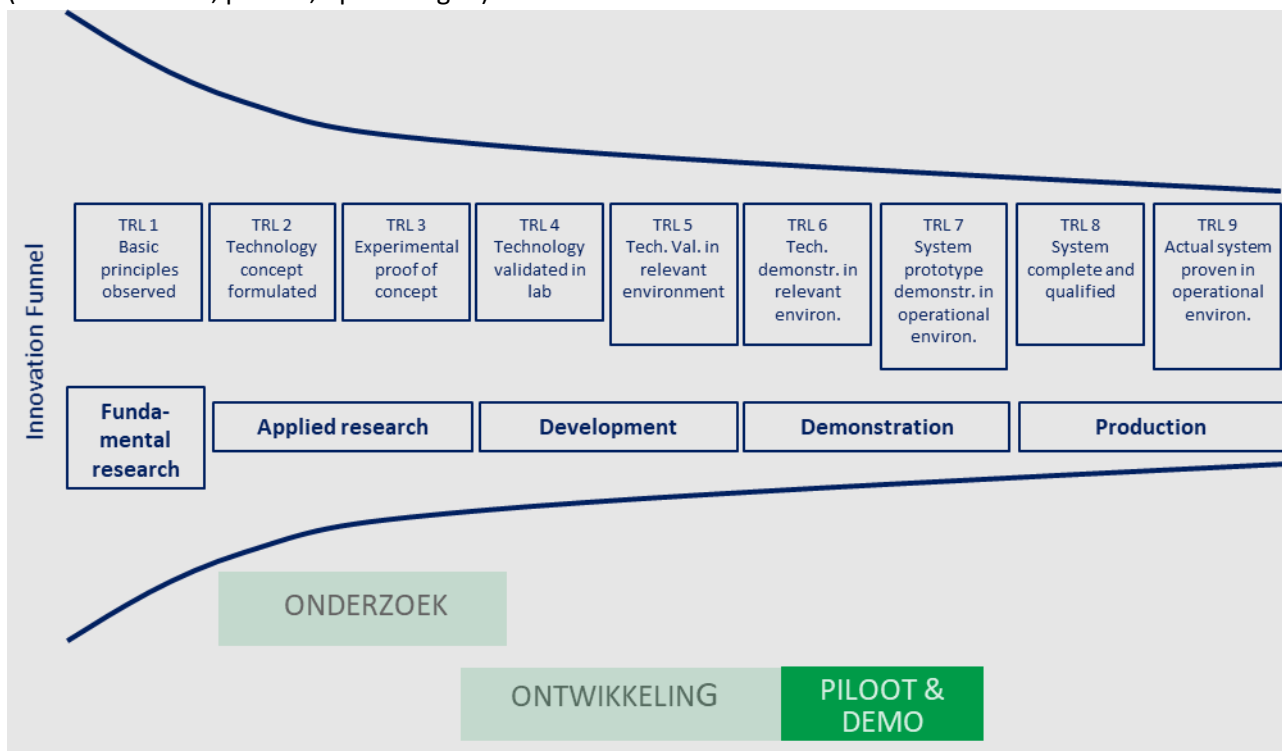
Samengevat levert dat onderstaand overzicht:

	Ontwikkelingsproject	Onderzoeksproject
<b>Basis steunpercentage</b>	25%	25 tot 50% naargelang aandeel onderzoek
<b>Toeslag type onderneming</b>	20% (ko); 10% (mo)	20% (ko); 10% (mo)
<b>Toeslag samenwerking</b>	15% bij samenwerking tussen onafhankelijke ondernemingen waarvan minstens 1 kmo	15% bij samenwerking tussen onafhankelijke ondernemingen waarvan minstens 1 kmo
<b>Totale steun</b>	<b>Max. 60% per bedrijfspartner</b>	<b>Max. 70% per bedrijfspartner</b>

## Tot hoever in het traject kan er steun gegeven worden?

Voor reguliere projecten:

Ontwikkelingsprojecten kunnen gesteund worden t.e.m. Technology Readiness Level (TRL) 7 (demonstratoren, piloten, opschalingen).





- Na de intensieve opbouw van de benodigde kennis en inzichten is er vaak nog een kostelijke fase waarin de resultaten nog opgeschaald of in meer realistische omstandigheden aangetoond moeten worden om de laatste technische risico's uit te sluiten, vooraleer aan de commercialisatiefase kan begonnen worden. Het gaat typisch om demonstratoren, piloten en opschalingen. Hoewel de onzekerheden op dat moment al veel beperkter zijn, staan daar vaak grote kosten tegenover. Wanneer deze een geheel vormen met de kennisverwervende ontwikkelingsactiviteiten en daarnaar terugkoppelen, en er nog voldoende risico's in vervat zitten, komen deze in aanmerking voor steun in het kader van ontwikkelingsprojecten.
- De menskracht, daaraan verbonden indirecte en directe kosten en (**afschrijvingen** binnen het project van) materiële grote kosten gekoppeld aan een piloot/demo-installatie kunnen gesteund worden aan dezelfde voorwaarden als de overige ontwikkelingsactiviteiten.
- Ook eventuele kosten door inbreng van onderaannemers met oog op het uitvoeren van die latere fasen komen in aanmerking.
- Een verlengingsfase (activiteiten op niveau van TRL 6-7, **richting TRL-8**) kan deel uitmaken van een ruimer ontwikkelingsproject of kan als afzonderlijk ontwikkelingsproject aangevraagd worden. Ongeacht of zo een **piloot- of demonstratorproject** nu afzonderlijk of als deel van een groter geheel wordt aangevraagd, is **de totale steun voor het gedeelte van het project in de latere fasen TRL 6-7 tot net voor TRL-8 evenwel beperkt tot max. €3.000.000.**
- Voor een project dat (gedeeltelijk) gericht is op de latere fasen van het steuntraject (TRL 6-7, **richting TRL-8**) kan, mits motivering, de projectduur met 1 jaar verlengd worden.

#### *Patiëntenstudies en klinische testen*

- Klinische studies kunnen beschouwd worden als **pilootprojecten** (zoals vermeld in vorige paragraaf). Voor steunbaarheid gelden dus dezelfde regels: zowel beperking van het maximaal steunbare TRL niveau (TRL7; voor klinische studies Fase 0 – Fase I – Fase IIa) als beperking tot een maximaal steunbedrag (inclusief eventuele steuntoeslagen) van 1 miljoen euro/project. Fase IIb studies kunnen gesteund worden als men kan aantonen dat er nog klinische proeven moeten starten na beëindiging van het gesteund project. Er moet dus nog een natraject zijn. Er wordt benadrukt dat er geen steun gegeven kan worden aan de laatste fase van een klinische studie vóór EMA/FDA goedkeuring (zoals fase III studies).

#### **Voor projecten ingediend in een interregionale of internationale samenwerking:**

Gezien een groot aantal internationale en interregionale O&O projecten zich richten op de latere fasen van het ontwikkelingstraject, worden activiteiten die leiden tot TRL 8 in internationale en interregionale projecten mee opgenomen als steunbare activiteiten, voor zover het activiteiten betreft die als hoofddoel hebben om verdere technische verbeteringen aan te brengen aan producten, procedés of diensten die niet grotendeels vast staan. De steun aan deze activiteiten zal worden toegekend onder de vorm van subsidies waarbij het steunpercentage voor ontwikkelingsprojecten ingediend in een interregionale of internationale samenwerking gehanteerd wordt.

## **Projectbegroting**

Aanvaardbare kosten in ontwikkelings- en onderzoeksprojecten en haalbaarheidsstudies en de manier waarop de begroting wordt opgebouwd, worden in detail toegelicht in [het toelichtingsdocument over het kostenmodel](#) op de VLAIO-website. In essentie omvat de begroting de personeelskosten van de bedrijfs- en

onderzoekspartners (op basis van menskracht en reële loonkosten), de werkingskosten van de bedrijfs- en onderzoekspartners, externe prestaties en investeringen.

Voor de opgave van de kosten per partner maak je gebruik van [de excel template](#) die ook op de VLAIO-website te vinden is.

## Omvang van de subsidie

De subsidie wordt berekend als een percentage van de aanvaarde projectbegroting. De opbouw van deze begroting en welke kosten aanvaardbaar zijn, wordt in detail uitgelegd in [het toelichtingsdocument over het kostenmodel](#) op de VLAIO-website.

Zoals [hierboven](#) vermeld, bestaat het steunpercentage uit een [basissteunpercentage](#), eventueel verhoogd met één of meer toeslagen.

## Cumulatie met andere overheidssteun binnen hetzelfde project

Bij de berekening van de aanvaarde steun zal rekening gehouden worden met andere overheidssteun (zoals andere subsidies, ... ) voor dezelfde kosten (i.e. dezelfde subsidieerbare basis kan maar één keer voor steun in aanmerking komen binnen alle programma's die opgevolgd worden door VLAIO). In geen geval kunnen de steunpercentages zoals bepaald door de Algemene Groepsvrijstellingsverordening overschreden worden.

Personeelsleden waarvoor begunstigden gebruik maken van de specifieke maatregel van gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor een Young Innovative Company (YIC)<sup>2</sup>, kunnen per 1 januari 2022 niet meer op een projectbegroting voor haalbaarheidsstudies, onderzoeks- en/of ontwikkelingsprojecten worden opgenomen (meer informatie voor [alternatieve maatregelen voor gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers](#) beschikbaar op de VLAIO-website).

# Algemene aspecten van de behandeling van een projectaanvraag

## Begeleiding en voorbespreking (optioneel)

Een aanvrager kan zich laten begeleiden bij het voorbereiden van de aanvraag. De VLAIO bedrijfsadviseurs hebben als specifieke opdracht in het bijzonder kmo's te helpen en gespecialiseerde begeleiding aan te bieden. Je kan steeds bij hen terecht voor een vrijblijvende voorbespreking m.b.t. ontwikkelingsprojecten en haalbaarheidsstudies. Meer informatie en webformulier voor contact: <https://www.vlaio.be/nl/informatie-begeleiding-advies/groei-professionalisering/advies-en-ondersteuning-op-maat-van-jouw>.

---

<sup>2</sup> De definitie Young Innovative Company is van toepassing op vennootschappen die aan de volgende voorwaarden voldoet:

- het gaat om een kleine vennootschap (KO);
- ze bestaat sinds minder dan 10 jaar;
- ze is niet opgericht in het kader van een concentratie, een herstructurering, een uitbreiding van een vroegere activiteit of een overname van dergelijke activiteiten;
- ze heeft uitgaven gedaan voor O&O die minstens 15% van de totale kosten van het voorgaand belastbaar tijdperk vertegenwoordigen.

Ondernemingen die reeds vertrouwd zijn met de werking van VLAIO, kunnen ook rechtstreeks contact opnemen via [bedrijfsinnovatiesteun@vlaio.be](mailto:bedrijfsinnovatiesteun@vlaio.be). Indien gewenst kan een voorbespreking voor onderzoeksprojecten aangevraagd worden met één van onze adviseurs.

## Indienen van een aanvraag

De aanvraag mag in het Nederlands of het Engels opgesteld worden. Aanvragen kunnen elke dag van het jaar ingediend worden.

We bevelen aan om tijdens het uitwerken van het project de [selectiecriteria voor ontwikkelings- of onderzoeksprojecten](#) en [haalbaarheidsstudies](#) te consulteren.

Binnen 2 werkdagen na ontvangst, wordt een ontvangstmelding gestuurd.

## Ontvankelijkheid

VLAIO toetst de steunaanvraag aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden bepaald in het "[Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor ontwikkeling en innovatie in Vlaanderen van 12 mei 2017 \(BVR Bedrijfssteun O&I\)](#)", vermeld in artikel 3 en 5 en 17.

Een steunaanvraag kan onontvankelijk verklaard worden op basis van een van de volgende elementen zoals in bovenstaand [BVR Bedrijfssteun O&I](#) is opgenomen:

- De steunaanvrager of de eventuele partners hebben onvoldoende financiële draagkracht om het project uit te voeren of te doen slagen;
- De steunaanvrager of de partners in het project voldoen niet aan de verplichtingen of de vergunningen van de overheid;
- De steunaanvrager of de partners in het project hebben blijk gegeven van niet-correct gedrag naar aanleiding van vorige aanvragen;
- De steunaanvraag is identiek aan een steunaanvraag die eerder onontvankelijk is verklaard of geweigerd is door VLAIO, uitgezonderd als de eerdere weigering het gevolg is van budgettaire beperkingen;
- De steunaanvraag bevat niet voldoende informatie om beoordeeld te kunnen worden op basis van de criteria, vermeld in artikel 28;
- De projecten voldoen bij een prima-faciebeoordeling niet aan de minimale vereisten om in aanmerking te komen als een of meer van de steunbare projecten, vermeld in artikel 6, 7, 8 en 9;
- De aanvraag voldoet niet aan de modaliteiten, vermeld in artikel 14;
- Een bijdrage door een onderzoeksorganisatie voldoet niet aan de bepalingen, vermeld in artikel 18.

Daarnaast wordt nagegaan of de aanvraag voldoet aan de volgende criteria. Deze criteria dienen gedurende de volledige duur van de evaluatie voldaan te zijn:

- De aanvrager is (i) een onderneming (of er is minstens een duidelijke aanzet tot een onderneming), met operationele onderzoek en ontwikkelingsactiviteiten in het Vlaams Gewest of (ii) een non-profit of publiekrechtelijke organisatie met rechtspersoonlijkheid en met operationele onderzoek en

ontwikkelingsactiviteiten in het Vlaamse Gewest (of minstens een duidelijke aanzet daartoe) en die economische activiteiten uitoefent.

- De verklaringen van de bedrijfs- en onderzoekspartners zijn correct ondertekend.
- De aanvraag is opgesteld in het Nederlands *of* in het Engels.
- De informatie gevraagd in het aanvraagformulier is aanwezig.
- De regels zoals geformuleerd in de toelichting bij de aanvraag zijn gerespecteerd, in het bijzonder inzake de taal en omvang van de aanvraag.
- Regels betreffende [startdatum](#) en [minimaal/maximaal steunvolume](#);
- Maximum projectduur van 24 maanden voor ontwikkelingsprojecten en 36 maanden voor onderzoeksprojecten (tenzij grondige argumentatie).
- Maximaal aantal pagina's voor **ontwikkelingsprojecten**:
  - Voor een projectvoorstel met gevraagde steun <= 500.000 euro: max. 30 blzn. + 5 extra blzn. per bijkomende bedrijfspartner (zonder onderaannemers mee te tellen);
  - Voor een projectvoorstel met gevraagde steun > 500.000 euro: max. 40 blzn, + 5 extra blzn. per bijkomende bedrijfspartner (zonder onderaannemers mee te tellen); In uitzonderlijke gevallen – voor zeer omvangrijke en complexe projecten – kan de limiet overschreden worden voor het toevoegen van tabellen en figuren. Het aandeel tekst moet beperkt blijven tot max. 40 blzn.
- Maximaal aantal pagina's voor **onderzoeksprojecten**:
  - Projectbeschrijving: max. 40 blzn. In uitzonderlijke gevallen – voor zeer omvangrijke en complexe projecten – kan de limiet overschreden worden voor het toevoegen van tabellen en figuren. Het aandeel tekst moet beperkt blijven tot max. 40 blzn.
  - Impact: max. 10 blzn. + 5 extra blzn. per bijkomende bedrijfspartner (zonder onderaannemers mee te tellen);
- Geen militair gebruik (tenzij het voldoet aan de uitzonderingsvoorwaarden voor militair gebruik of 'dual use').
- Vereiste bijlagen, waaronder projectbegroting /offertes/financiële informatie, zijn aanwezig.
- Een '[Onderneming In Moeilijkheden](#) (OIM)' komt in principe niet in aanmerking voor steun. Er gelden een aantal uitzonderingen (zie dezelfde webpagina voor een uitgebreide [toelichting over de uitzonderingen en voorwaarden](#)).
- (Mede)aanvragers welke een grote onderneming zijn of een finaal energieverbruik van meer dan 0,1 PJ hebben op vestigingsniveau, hebben een toelichting van het klimaatplan bij de aanvraag gevoegd, gebruikmakend van [het sjabloon op de VLAIO-website](#).  
Vul hoofdstuk 1 in bij elke nieuwe steunaanvraag. Een geactualiseerde samenvatting van het klimaatplan hoofdstuk 2 en 3) is niet nodig wanneer de aanvrager in het bezit is van een door VLAIO aanvaarde samenvatting van het klimaatplan van minder dan 4 jaar oud (indieningsdatum steundossier).  
Voor VER<sup>3</sup> bedrijven die toetreden tot de energiebeleidsvereenkomst (EBO) voor de periode 2023-2026 geldt dat de klimaatroadmap die in het kader van de EBO moet worden ingediend bij het Verificatiebureau, volstaat als klimaatplan voor VLAIO.  
Het toetreden tot een EBO is enkel mogelijk voor vestigingen met een finaal energieverbruik van meer dan 0,1 PJ.

Bij de indiening van een haalbaarheidsstudie wordt bovenstaande ontvankelijkheidscontrole ook uitgevoerd en worden volgende regels aangescherpt of toegevoegd:

---

<sup>3</sup> VER-bedrijven zijn bedrijven welke onder het Europese systeem van verhandelbare emissierechten (ETS) vallen.

- In het aanvraagdocument wordt de berekening van het Netto Bedrijfskapitaal (NBK) gevraagd om de cofinancieringscapaciteit (aandeel van het project op eigen kosten) te garanderen. Verdere toelichting bij deze berekening wordt gegeven in de aanvraagtemplate voor haalbaarheidsstudies. De berekening wordt gestaafd door de laatste resultatenrekening en balans.
  - Indien uit de berekening van het NBK blijkt dat het bedrag ontoereikend is kan de cofinanciering bijkomend worden gestaafd met vreemd vermogen op lange termijn en kapitaal, waarbij de gerelateerde overeenkomsten en/of aktes bijkomend opgevraagd zullen worden.
- De aanvrager is geen '[Onderneming In Moeilijkheden \(OIM\)](#)' op het moment van de indiening.
- Het maximaal aantal pagina's wordt verder beperkt tot 10 bladzijden + 2 extra bladzijden per extra bedrijfspartner.

Een aanvraag die niet voldoet aan deze criteria of onvoldoende informatie bevat om de behandeling te starten, zal onontvankelijk verklaard worden. Dit betekent dat het dossier in die vorm niet verder zal worden behandeld. De aanvrager wordt hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht. De aanvrager heeft dan de keuze om indien gewenst op een later tijdstip een nieuwe aanvraag in te dienen.

## Maximaal steunvolume

Per onderzoeks- en ontwikkelingsproject bedraagt de maximale steun 3 miljoen euro. Als ondergrens geldt €25k steun voor ontwikkelingsprojecten en haalbaarheidsstudies en €100k voor onderzoeksprojecten.

Voor deelprojecten in de latere fasen van het ontwikkelingstraject (met resultaten op niveau TRL 6-7, **net voor TRL-8**) wordt de maximale steun beperkt tot 3.000.000 euro.

Per haalbaarheidsstudie bedraagt de maximale steun per bedrijfspartner 50.000 euro. Indien de haalbaarheidsstudie uitgevoerd wordt door meerdere partners (in consortium of in clustercontext) bedraagt de steun maximaal 500.000 euro per studie (waarbij de grens van een maximale steun per bedrijfspartner behouden blijft).

Een onderneming kan maximaal 8 miljoen euro bedrijfsinnovatiesteun per (kalender)jaar toegekend krijgen. Dit betreft de steun voor een onderneming als gevolg van zijn interne kosten, uitbestedingen en aandeel in de kosten van onderzoekspartners (max. inzet van 30 VTE's/jaar). Bovenop de 8 miljoen euro kan een onderneming jaarlijks nog 4 miljoen extra bedrijfssteun krijgen, op voorwaarde dat het gaat om projecten in samenwerking met kmo's of in een (internationaal) samenwerkingsverband. Wanneer een onderneming behoort tot een groep verbonden ondernemingen, geldt de 8+4 miljoen euro bedrijfsinnovatiesteun beperking voor de hele groep.

## Startdatum

De startdatum is **ten vroegste de 1e dag van de maand volgend op de maand van indiening van de steunaanvraag.**

Indien een project met een opschortende voorwaarde beslist wordt, kan de startdatum ten vroegste de eerste dag van de maand zijn volgend op de maand waarin de voorwaarde voldaan werd. Uiteraard heeft de betrokken bedrijfspartner die de opschortende voorwaarde opgelegd kreeg niet onbegrensd de tijd om die te vervullen. In de praktijk verwacht VLAIO dat zo een voorwaarde binnen 4 maand na de beslissing ingevuld

wordt. Bij Europese samenwerkingsprojecten kan de startdatum verschuiven afhankelijk van de modaliteiten van de Europese oproep.

## Evaluatieprocedure

VLAIO duidt voor elk project een projectadviseur en een financieel adviseur aan die de aanvraag behandelen.

Voor ontwikkelingsprojecten met een steunbedrag lager dan 500 kEUR en haalbaarheidsstudies wordt gewerkt met een basisproces, waarin de interactie tussen de aanvrager en VLAIO (projectadviseur) centraal staat. Indien relevant, bijvoorbeeld bij complexe projecten, belangrijke vragen bij steunwaardigheid, weinig kwalitatieve aangeleverde informatie, ... en om de aanvrager(s) maximale kansen te geven, kan dit basisproces uitgebreid worden. Dat kan via het gericht en flexibel (mondeling/schriftelijk) inzetten van externe experts, het opvragen van extra informatie op papier, ...

Ontwikkelingsprojecten met een steunbedrag hoger dan 500 kEUR en onderzoeksprojecten worden in een eerste fase grondig met de aanvragers besproken. Dit gesprek kan gepaard gaan met een bezoek aan de onderneming. Indien nodig zal tijdens dit gesprek bijkomende mondelinge en eventueel schriftelijke informatie gevraagd worden. Vervolgens heeft de aanvrager maximum 12 werkdagen de tijd om de bijkomende informatie en/of de herwerkte aanvraag te bezorgen. Indien dit niet gebeurt, kan er beslist worden om verder te gaan met de evaluatieprocedure binnen de voorziene termijn op basis van de beschikbare informatie in de oorspronkelijke projectaanvraag. De (aangepaste) projectaanvraag wordt in een tweede fase beoordeeld met advies van externe deskundigen.

Deskundigen zijn strikt gebonden aan geheimhouding met betrekking tot de verstrekte informatie. Bij de keuze van de externe deskundigen wordt er over gewaakt om geen potentiële concurrenten of belanghebbenden in te schakelen. De aanvragers kunnen ook een beperkte en nominatieve lijst van te mijden deskundigen opgeven (maximum 15 personen, ondernemingen of onderzoeksgroepen, geen volledige onderzoeksorganisaties). De namen van de deskundigen worden niet aan de aanvrager kenbaar gemaakt. In het geval de aanvrager zijn projectvoorstel mondeling komt toelichten, spreekt het voor zich dat de deskundigen worden voorgesteld op het moment van de vergadering (maar niet eerder).

Op basis van alle beschikbare informatie (incl. het advies van externe deskundigen), wordt een verslag opgesteld op basis waarvan de beslissing wordt genomen. Het volledige verslag wordt samen met de beslissing aan de aanvragers toegestuurd.

De toegekende steun kan ook afhankelijk gemaakt worden van het vervullen van specifieke voorwaarden bij de start of tijdens de uitvoering van het project. Deze voorwaarden kunnen van organisatorische, inhoudelijke of financiële aard zijn.

Projecten worden steeds geëvalueerd volgens de criteria van het programma waarin het project werd ingediend. In het geval een projectaanvraag ingediend werd als (gemengd) onderzoeksproject wordt het geëvalueerd volgens de daarvoor geldende criteria (cfr. [bijlage 1](#)). Indien na evaluatie het project blijkt te voldoen, maar echter als een ontwikkelingsproject te beschouwen is, kan er beslist worden ontwikkelingssteun toe te kennen zonder dat er een nieuwe projectaanvraag dient ingediend te worden. In dat geval gelden logischerwijze de voor ontwikkelingsprojecten geldende modaliteiten (25% basissteun etc.).

## Toelichting toegevoegde waarde voor Vlaanderen

Het geldt dat de Vlaamse overheid investeert in ondernemingen voor O&O-inspanningen moet voldoende toegevoegde waarde opbrengen voor de Vlaamse maatschappij (de Vlaamse belastingbetaler die *in fine* het project cofinanciert). Een project mag uiteraard een positieve impact hebben voor regio's buiten Vlaanderen, maar bij de beoordeling van de aanvraag kijkt VLAIO in de eerste plaats naar de toegevoegde waarde voor Vlaanderen.

Om dit te beoordelen, wordt primair rekening gehouden met de **economische impact** als gevolg van de innovatie, ofwel door:

- tewerkstelling en investeringen, ofwel door
- een groei in arbeidsproductiviteit<sup>4</sup>

Een aanvrager dient daarbij een keuze te maken tussen één van beide mogelijkheden. Gecombineerde impactbeschrijvingen worden niet aanvaard.

Voor een **onderzoeks- of ontwikkelingsproject** moet de business case een overtuigende en onderbouwde voorspelling van de economische impact (kwalitatief en kwantitatief) bevatten, die in de vijf jaar na het projecteinde:

- resulteert in een economische impact door tewerkstelling en investeringen, waarbij minstens een hefboom van 10 moet worden behaald, of
- resulteert in een groei in arbeidsproductiviteit van minstens 50%, waarbij voor projecten met steun > 250 keur eveneens een hefboom van 10 van de cumulatieve extra BrTw moet worden behaald.

De begrippen 'hefboom' en 'arbeidsproductiviteit' worden in de volgende paragrafen concreet gedefinieerd.

Ook een **haalbaarheidsstudie** moet steeds de economische activiteit in het beoogde vervolgtraject beschrijven aan de hand van een kwalitatief uitgewerkte en onderbouwde economische impact, hetzij op basis van tewerkstelling en investeringen, hetzij op basis van arbeidsproductiviteit. Het potentieel moet geschetst worden en moet het ambitieus karakter van het vervolgtraject duidelijk maken, maar mag nog onzekerheden bevatten die de haalbaarheidsstudie moet uitklaren.

## Algemene afspraken omtrent impact evaluatie

Algemeen geldt dat de valorisatieperiode moet overeenstemmen met de normale levenscyclus van de resultaten. Standaard wordt uitgegaan van een valorisatie van 5 jaar (startend bij het einde van het gesteunde project). Als er duidelijke redenen zijn om de business case over een langere periode in aanmerking te nemen, kan dat in rekening worden gebracht (max. 10 jaar). De verlenging van de valorisatieperiode dient in het aanvraagdocument expliciet beargumenteerd te worden. Wanneer de economische impact bestaat uit een groei in arbeidsproductiviteit, blijft de valorisatieperiode echter beperkt tot 5 jaar en is er geen mogelijkheid tot verlenging van deze periode.

Indien een project door meerdere bedrijfspartners wordt ingediend, wordt het valorisatiepotentieel op projectniveau bekeken. Elke bedrijfspartner dient de toegevoegde waarde van het project voor Vlaanderen te onderbouwen. Hierbij kunnen een aantal bedrijfspartners kiezen voor de aanpak op basis van tewerkstelling en investeringen en de andere bedrijfspartners voor groei in arbeidsproductiviteit. De totale toegevoegde waarde (i.e. het behalen van hefboom 10 en/of een groei in arbeidsproductiviteit van 50%) wordt steeds gezamenlijk beoordeeld voor de groep bedrijfspartners die voor de ene dan wel de andere

---

<sup>4</sup> Het betreft een experiment dat ingaat vanaf 1 mei 2024 en continu geëvalueerd zal worden. Andere vormen van productiviteit, zoals CO<sub>2</sub>-productiviteit, grondstoffenproductiviteit, waterproductiviteit, ... komen hiervoor niet in aanmerking.

aanpak gekozen hebben. Het niet behalen van de minimale hefboom door de ene groep bedrijven kan niet gecompenseerd door een hogere dan de minimaal vereiste groei in arbeidsproductiviteit bij de andere groep bedrijven en vice versa.

Indien meerdere gesteunde projecten worden uitgevoerd door dezelfde partner – waarvoor de resultaten samen aanleiding geven tot toegevoegde waarde – zal bij elke opeenvolgende beslissing telkens de totale steun worden vergeleken met de totale toegevoegde waarde in Vlaanderen (cumulatie). Aanvragers die meerdere projecten indienen rond dezelfde innovatie zullen de toegevoegde waarde voor Vlaanderen steeds op dezelfde manier verantwoorden, hetzij via tewerkstelling en investeringen, hetzij via groei in arbeidsproductiviteit. De keuze die gemaakt wordt bij de eerste indiening van eenzelfde innovatie is dus bepalend voor eventuele vervolgotrajecten<sup>5</sup>.

De valorisatie is een zeer belangrijk aspect van het project. De aanvrager dient dan ook altijd belangrijke wijzigingen in de vooruitzichten of realisatie te melden in de verslagen, ook tijdens de valorisatieperiode.

#### BEREKENEN VAN DE ECONOMISCHE IMPACT OP BASIS VAN TEWERKSTELLING EN INVESTERINGEN

Om discussies over de economische waardecreatie in Vlaanderen te structureren, baseert VLAIO zich in dit geval op twee indicatoren om de economische impact te bepalen: namelijk extra **personeelskosten** (in ruime zin) en **(afschrijvingen op) investeringskosten** voor activiteiten waarbij de projectresultaten worden aangewend. Dit zijn de samenstellende elementen van de hefboomberekening. Enkel kosten na het einde van het project komen in hiervoor aanmerking.

Personeelskosten gelinkt aan behoud van tewerkstelling worden minder gewaardeerd, i.e. voor het berekenen van de waardecreatie kan maximaal 50% van de kosten gelinkt aan personeelsbehoud in aanmerking komen. Personeelskosten gelinkt aan nieuwe aanwervingen tijdens het project, vallen ook onder deze regel.

Investeringen die na afloop en naar aanleiding van het project worden uitgevoerd, komen in aanmerking voor het berekenen van de economische waardecreatie. Dit kan zaken omvatten zoals gebouwen, productielijnen, installaties en machines die duurzaam zullen deel uitmaken van de infrastructuur of onderzoeksapparatuur die niet tot de standaarduitrusting behoort.

Zoals hoger vermeld, is de periode waarbinnen de economische waarde berekend wordt standaard 5 jaar na afloop van het project. Deze periode kan, mits onderbouwde argumentatie, verlengd worden tot een maximum van 10 jaar na afloop van het project. De geloofwaardigheid van de verschaft argumentatie wordt tijdens de evaluatie beoordeeld.

Er wordt een **onderbouwde raming** van het potentieel aan toegevoegde waarde gevraagd aan de hand van geloofwaardige scenario's. Ook effecten bij onderaannemers of toeleveranciers in Vlaanderen, waarmee een duurzame en aantoonbare samenwerking bestaat, kunnen in rekening worden gebracht. Belangrijk hierbij is

---

<sup>5</sup> Een uitzondering kan gemaakt worden tijdens de overgangperiode na de introductie van de arbeidsproductiviteit. Een eerder project had immers niet de mogelijkheid om in te zetten op arbeidsproductiviteit. Een onderneming kan bij een nieuwe projectaanvraag, die samenhangt met een vorig project, een impact op basis van arbeidsproductiviteit indienen, op voorwaarde dat de impact van het vorige project herrekend wordt naar arbeidsproductiviteit. Hierbij moet elk project afzonderlijk wel voldoen aan de minimumcriteria.



dat de aangenomen hypothesen voldoende onderbouwd worden. Verder wordt het risico mee in beschouwing genomen (bv. projecten met erg hoog potentieel, maar lage slaagkans).

Een heldere aanpak om dit te onderbouwen is een tabel waarbij vertrokken wordt van de markt en op basis van de levenscyclus van het product/proces/dienst een omzet en toegevoegde waarde wordt berekend. Daaruit kan afgeleid worden wat dat betekent aan bezoldigingen en/of investeringen in Vlaanderen. Het is hierbij belangrijk om de assumpties waarop de tabel gebaseerd is duidelijk te beschrijven en te motiveren waarom deze assumpties realistisch zijn. Voor een bestaande onderneming binnen een min of meer bekende business, moet maximaal gebruik gemaakt worden van de publiek beschikbare gegevens of historische cijfers in de onderneming (bv. verhouding tussen omzet en tewerkstelling) en moet, wanneer daarvan afgeweken wordt, dit duidelijk gemotiveerd zijn.

Enkel projecten die realistisch kunnen leiden tot minstens een hefboom 10, (in principe) 5 jaar na het einde van het project, kunnen in aanmerking komen voor steun. Voor de berekening van de hefboom wordt uitgegaan van de netto-subsidie die de onderneming ontvangt. Hiermee wordt bedoeld dat bij samenwerking met een Vlaamse onderzoeksorganisatie (waarbij de onderzoeksorganisatie partner is in het project, en geen onderaannemer), de steun voor de kosten voor de Vlaamse onderzoekspartner niet mee in rekening wordt genomen bij het berekenen van de hefboom. De hefboom wordt dus als volgt berekend

$$Hefboom = \frac{L_{Tot} + I_{Tot}}{S - S_{OZP}}$$

Met

- $L_{Tot}$ : de cumulatieve in aanmerking komende loonkosten tijdens de valorisatieperiode
- $I_{Tot}$ : de cumulatieve in aanmerking komende investeringen tijdens de valorisatieperiode
- $S$ : de totale subsidie
- $S_{OZP}$ : het bedrag van de subsidie verbonden aan kennisinstellingen als onderzoekspartners

De omzet die gerealiseerd wordt door de projectinnovatie draagt niet bij tot de hefboom.

#### **BEREKENEN VAN DE ECONOMISCHE IMPACT OP BASIS VAN GROEI IN ARBEIDSPRODUCTIVITEIT**

Deze alternatieve aanpak om de toegevoegde waarde voor Vlaanderen te kwantificeren, wordt als experiment ingevoerd, en richt zich op de niche van ondernemingen die niet of zeer moeilijk kunnen groeien in tewerkstelling door de krapte op de arbeidsmarkt.

Deze krapte dient in de projectaanvraag onderbouwd te worden en is een nodige voorwaarde om te kunnen inzetten op groei in arbeidsproductiviteit.

Enkel bedrijven die op het moment van de aanvraag minstens 10 VTE tewerkstellen in een Vlaamse vestiging kunnen inzetten op groei in arbeidsproductiviteit. Freelancers worden niet in aanmerking genomen bij de VTE bepaling voor arbeidsproductiviteit, zowel bij de bepaling van de ondergrens van 10 VTE als voor de berekening van de arbeidsproductiviteit.

Een bijkomende voorwaarde is dat de implementatie van de groei in arbeidsproductiviteit niet mag gepaard gaan met een personeelsreductie door ontslagen. Natuurlijke variaties in het personeelsbestand (bv. pensioneringen, vervanging van een senior profiel die een andere functie opneemt door meer dan één

juniorprofiel, ...) worden aanvaard. Een dergelijk natuurlijk verloop wordt in het algemeen geschat op een jaarlijkse variatie van om en bij de 2,5% van het aantal VTE<sup>6</sup>. De personeelsevolutie maakt deel uit van de evaluatie van het project. Bij de berekening van de evolutie van de arbeidsproductiviteit tijdens de valorisatieperiode wordt het werkelijk aantal werknemers, uitgedrukt in VTE, genomen.

Er moet onderbouwd worden waarom en in hoeverre de beoogde groei in arbeidsproductiviteit te danken is aan de projectinnovatie en niet aan andere factoren, zoals bv. de inzet van aangekochte nieuwe machines waardoor het aantal werknemers in de onderneming vermindert, of goedkopere aankopen. De groei in arbeidsproductiviteit moet in Vlaanderen verankerd zijn.

De maatstaf voor productiviteit is de arbeidsproductiviteit (AP) binnen de aanvragende onderneming. Deze wordt berekend als bruto toegevoegde waarde per VTE. De bruto toegevoegde waarde (BrTW) wordt gedefinieerd op basis van de laatst neergelegde jaarrekening of recentere, maar geattesteerde tussentijdse cijfers, als die sterk zouden afwijken. De berekeningswijze is samengevat in onderstaande tabel, waarbij de formules verwijzen naar de codes in de jaarrekening.

<b>AP = BrTW / VTE</b> Gelimiteerd tot Vlaamse vestigingen	
<b>BrTW</b> =	
<b>bedrijfsopbrengsten - handelsgoederen en grondstoffen - diensten en diverse - exploitatiesubsidie</b>	
Vol schema	Verkort schema
BrTW = 70 + 71 + 72 + 74 - 60 - 61 - 740	BrTW = 9900 - 76A - exploitatiesubsidie
<b>VTE = gemiddeld aantal werknemers in VTE (code 1003)</b>	

De groei in arbeidsproductiviteit die meegenomen wordt om de toegevoegde waarde te berekenen, heeft enkel betrekking op de vestigingen van de onderneming in Vlaanderen. Buitenlandse vestigingen of Belgische vestigingen buiten het Vlaams Gewest komen niet in aanmerking voor het bepalen van de arbeidsproductiviteit. Voor grote bedrijven, die bestaan uit verschillende business units, worden de parameters voor de betrokken business unit gebruikt. Deze business unit moet wel uit minstens 10 VTE werknemers (geen freelancers) bestaan. Het is de verantwoordelijkheid van de onderneming om hier een beargumenteerde en realistische inschatting te maken.

Enkel projecten die realistisch kunnen leiden tot een groei in arbeidsproductiviteit van minstens 50%, uiterlijk 5 jaar na het einde van het project, kunnen in aanmerking komen voor steun. De referentiewaarde die als vergelijkingspunt dient, is de arbeidsproductiviteit bij aanvraag van het project.

<sup>6</sup> Dit is een richtwaarde, waarbij opgemerkt wordt dat, zeker voor kleine ondernemingen, de natuurlijke personeelsvariatie tijdens een bepaald jaar deze richtwaarde kan overschrijden (bv. één pensionering in een onderneming met 20 VTE geeft reeds een variatie van 5%).

Verder dient de toegekende subsidie in verhouding te staan tot de monetaire impact van de groei in arbeidsproductiviteit. De bepalende parameter hiervoor is de cumulatieve extra BrTW tijdens de valorisatieperiode, die berekend wordt als

$$\begin{aligned} & \text{Cumulatieve extra BrTW} \\ & = BrTW(\text{einde jaar 1}) + BrTW(\text{einde jaar 2}) + \dots + BrTW(\text{einde jaar 5}) \\ & - 5 \times BrTW(\text{bij aanvraag project}) \end{aligned}$$

De cumulatieve extra BrTW tijdens deze periode op basis van de BrTW bij aanvraag van het project moet minstens 10 maal groter zijn dan de toegekende subsidie (= hefboom 10), indien de toegekende subsidie de drempel van €250.000 overschrijdt.

Voor projecten met een maximale subsidie van €250.000 kan de verhouding 'cumulatieve extra BrTW'/subsidie lager zijn<sup>7</sup>. Dit laatste aspect maakt deel uit van de projectevaluatie en de bedrijfscontext. Ook hier valt een eventuele subsidie verbonden aan onderzoekinstellingen als onderzoekspartners (geen onderaannemers) buiten de berekening.

Indien meerdere bedrijven in een multi-partnerproject kiezen voor arbeidsproductiviteit wordt de gezamenlijke arbeidsproductiviteit berekend als een gewogen gemiddelde van de individuele arbeidsproductiviteiten met als wegingsfactor het aantal VTE, volgens de formule

$$AP_{\text{Project}} = \frac{VTE_{\text{Bedrijf1}} \times AP_{\text{Bedrijf1}} + VTE_{\text{Bedrijf2}} \times AP_{\text{Bedrijf2}} + \dots}{VTE_{\text{Bedrijf1}} + VTE_{\text{Bedrijf2}} + \dots}$$

Een groei in arbeidsproductiviteit kan bekomen worden door de bedrijfsopbrengsten te verhogen en/of de aankoopkosten te verlagen. Een heldere aanpak om dit te onderbouwen is een tabel, waarbij vertrokken wordt van de relevante termen in de formule voor BrTW die door het project zullen beïnvloed worden. Het is hierbij belangrijk om de assumpties waarop de tabel gebaseerd is duidelijk te beschrijven en inhoudelijk te motiveren waarom deze assumpties realistisch zijn. Voor een bestaande onderneming binnen een min of meer bekende business, moet maximaal gebruik gemaakt worden van de publiek beschikbare gegevens of historische cijfers in de onderneming (bv. relatie tussen productiekosten, productievolumes en prijszetting) en moet, wanneer daarvan afgeweken wordt, dit duidelijk gemotiveerd zijn.

Een samenvattend overzicht van de 2 opties voor het bepalen van de toegevoegde waarde voor Vlaanderen is te vinden in [bijlage 4](#).

### Maatschappelijke impact

Naast de hierboven vermelde economische waarde creatie, kunnen de projectresultaten ook een maatschappelijke waarde creëren.

---

<sup>7</sup> Bij een multi-partnerproject geldt de grens van €250.000 per bedrijfspartner die inzet op groei in arbeidsproductiviteit.

De maatschappelijke impact wordt als een belangrijke toegevoegde waarde van een project beschouwd en in een apart criterium beoordeeld (zie [bijlage 1](#)). Hierbij wordt uitgegaan van een impact op wereldniveau (i.e. niet beperkt tot Vlaanderen).

Domeinen waar een maatschappelijke waarde gecreëerd kan worden, zijn bijvoorbeeld (niet limiterend):

- Milieu, Biodiversiteit & Waterbeheer
- Circulariteit
- Energie & Klimaat
- Gezondheid & Zorg
- Onderwijs & Competenties
- Mobiliteit & Smart Cities
- Duurzame Voeding & Duurzame voedingsstrategieën
- Andere

Gevraagd wordt om -indien je project een maatschappelijke impact heeft- één van bovenstaande domeinen aan te duiden in de template en **steeds een kwalitatieve evaluatie van de maatschappelijke waardecreatie** van het project te geven.

Indien de maatschappelijke waardecreatie ook beargumenteerd wordt op een verifieerbare/gekwantificeerde manier, kan hiervoor een pluspunt bekomen worden bij de beoordeling (zie [evaluatiecriteria in bijlage 1](#)). Projecten met een negatieve maatschappelijke impact komen niet in aanmerking voor steun.

## Beoordelings- en selectiecriteria

Steunaanvragen worden geëvalueerd als concrete **projecten binnen hun specifieke bedrijfscontext**. Daarom wordt er een vraaggedreven aanpak gehanteerd, waarbij projecten bottom-up (op initiatief van de ondernemingen) ontstaan. Er wordt verder vooropgesteld dat de grootste impact kan worden bereikt door ondernemingen te steunen die via innovatie een **transformatie** (een transitie, een doorbraak, een diversificatie, een modernisering) willen maken en zo een duurzame concurrentiële positie willen opbouwen en hun **competitiviteit** willen verhogen. Daarbij komen ook aspecten als **innovativiteit** (nieuwe oplossingen) en **uitdagingen** (risico's) naar voren. De evaluatie gebeurt op basis van een **globale appreciatie** van de bijdrage van het project tot het transformatieproces van de onderneming en de impact op de onderneming zelf en op de Vlaamse economie.

Bij de beslissing over steun aan een project wordt rekening gehouden met:

- de **additionaliteit** van de steun,
- de **potentiële impact**: zowel voor de onderneming als voor Vlaanderen,
- de **kwaliteit** van het projectvoorstel,
- de **kennisprong** voor de onderneming,
- de **risico's en uitdagingen** van de beoogde innovatie.

Het is belangrijk dat de informatie in het aanvraagdocument toelaat een goed oordeel te vellen over de verschillende aspecten. Naast bovenstaande aspecten wordt ook een algemene **bedrijfseconomische en financiële analyse** uitgevoerd. Hierbij wordt bekeken of de bedrijfspartners beschikken over een voldoende financiële draagkracht, of ze voldoen aan overige overheids- en vergunningsverplichtingen en of de

bedrijfspartners vorige projecten correct uitvoerden, o.m. inzake informatieverstrekking, inhoudelijke en financiële verplichtingen en verslaggeving.

### **Onderzoek en ontwikkelingsprojecten**

De hierboven beschreven dimensies worden vertaald in een aantal evaluatiecriteria (zie [bijlage 1](#)).

De beoordeling gebeurt op basis van een globale appreciatie. Dit betekent dat op elk criterium een appreciatie gegeven wordt waarbij 'indicaties voor' en 'indicaties tegen' tegen elkaar worden afgewogen en dit vervolgens resulteert in een score 'kritisch' (= uitsluiting van steun), 'redelijk' (= score -1), 'goed' (= score 0) of 'zeer goed' (= score +1).

Voor alle projecten binnen de ontwikkelings- en onderzoeksprogramma's geldt dat steuntoekenning enkel mogelijk is mits een minimale totale score wordt behaald. De selectiviteit van de steun (i.e. de minimale score vereist om voor subsidie in aanmerking te komen) wordt bepaald aan de hand van enerzijds (1) globale kwaliteit van het project en (2) de beschikbare budgettaire ruimte. De selectiviteit die gehanteerd wordt op moment van indiening van het project, wordt op de VLAIO-website gepubliceerd.

Als meerdere ondernemingen aan een project participeren, kunnen de appreciaties een gemiddelde zijn van de appreciaties voor de individuele ondernemingen, desnoods rekening houdend met hun relatief belang.

### **Haalbaarheidsstudies**

De hierboven beschreven dimensies worden vertaald in een aantal evaluatiecriteria (zie [bijlage 2](#)).

De beoordeling gebeurt op basis van een globale appreciatie. Dit betekent dat op elk hoofdcriterium een appreciatie gegeven wordt waarbij 'indicaties voor' en 'indicaties tegen' tegen elkaar worden afgewogen en dit vervolgens resulteert in een score 'kritisch' (=uitsluiting van steun), 'eerder zwak' (=score -1), en goed (=score 0). Hierbij is het logisch dat elk hoofdcriterium in de afweging op zich voldoende moet scoren om het project voor steun in aanmerking te nemen.

Als meerdere ondernemingen aan een project participeren, kunnen de appreciaties een gemiddelde zijn van de appreciaties voor de individuele ondernemingen, desnoods rekening houdend met hun relatief belang.

De selectiecriteria voor ontwikkelings- en onderzoeksprojecten worden verder toegelicht in [bijlage 1](#) en voor haalbaarheidsstudies in [bijlage 2](#).

### **Financiële draagkracht**

Naast de hierboven beschreven selectiecriteria is het belangrijk dat de aanvragers voldoende financiële draagkracht bezitten voor de uitvoering en valorisatie van het project. De partners moeten minstens in staat zijn om het project uit te voeren. Dat betekent dat ze over de financiële draagkracht moeten beschikken om de onderneming normaal te laten functioneren en tegelijk het eigen aandeel in de kosten te dragen. Daarom wordt bij de toekenning van steun bekeken of hieromtrent geen tegenindicaties zijn. Deze analyse heeft drie mogelijke uitkomsten:

- Er zijn geen tegenindicaties m.b.t. de financiële draagkracht van de onderneming.
- De onderneming is duidelijk niet in staat om dit project te dragen.

- Er worden specifieke **financiële voorwaarden** opgelegd met betrekking tot de beschikbare financiële middelen, zoals een kapitaalverhoging of een herschikking van schulden; de subsidie en de voorschotten zullen dan enkel betaald worden als aan die voorwaarden wordt voldaan.

Voor bestaande ondernemingen met voldoende historiek gebeurt de financiële analyse in eerste plaats op basis van de gegevens in de neergelegde jaarrekeningen en de data beschikbaar via Graydon. Dit kan evenwel aangevuld worden met alle informatie die VLAIO nodig acht, zoals een actueel kasstroomplan in het geval van een cash burner.

Voor startende ondernemingen of in het geval dat er een sterke afwijking is t.o.v. de lopende bedrijfsvoering, zal de analyse gebeuren op basis van een globaal businessplan, met de nodige aandacht voor de financiële planning daarbinnen.

Verder moeten de partners over de nodige vergunningen beschikken om de activiteiten tijdens het project te kunnen uitvoeren. In het algemeen zal hiervoor worden uitgegaan van de verklaringen van de aanvragers, maar in specifieke gevallen kunnen ook voorwaarden worden opgelegd.

## Georganiseerd beroep

De bedrijfspartners kunnen via een georganiseerd beroep ingaan tegen een beslissing, behalve bij een herziening van de subsidie op grond van formele vaststellingen zoals o.m. het niet tijdig indienen van verslaggeving of het niet tijdig doorstorten van betalingen van een onderzoekspartner.

Het georganiseerd beroep moet bij VLAIO ingediend worden binnen een termijn van 30 werkdagen na de betekening van de beslissing en gebaseerd zijn op duidelijke, verifieerbare elementen. Dit zijn concrete elementen in de ingediende projectaanvraag en aanvullingen vóór de beslissing die volgens de aanvragers niet correct werden geapprecieerd.

Bij een aantekening van een georganiseerd beroep moet de projectdoelstelling ongewijzigd blijven. Indien de bedrijfspartners van oordeel zijn dat men met een gewijzigde projectdoelstelling wel tot een steunbaar project zou komen, dan kunnen zij daarvoor niet van een georganiseerd beroep gebruik maken, maar moeten ze een nieuwe projectaanvraag indienen.

## Klacht

Indien een aanvrager ontevreden is over de wijze van behandelen door VLAIO kan die te allen tijde schriftelijk, mondeling of elektronisch klacht indienen. Deze klachten worden binnen de 45 dagen na ontvangst behandeld.

Klachten over een negatieve beoordeling van een aanvraag kunnen slechts ingediend worden nadat een georganiseerd beroep tegen de beslissing werd ingediend en behandeld.

## Geheimhouding

De personeelsleden van VLAIO (en ook alle andere personen die kennis krijgen van een steunaanvraag of opvolging ervan), zijn -voor de gegevens van of over ondernemingen, instellingen of personen over ideeën, innovaties of onderzoeksresultaten, en ook voor de geformuleerde adviezen- ertoe gehouden om ze:

1. strikt vertrouwelijk te behandelen;

2. alleen mee te delen of te laten meedelen aan derden als dat in het rechtstreeks belang is van de onderneming, de organisatie, de instelling of de persoon die de steunaanvraag doet, of als dat een functioneel onderdeel is van de behandeling van de aanvraag, of van een lopend dossier bij VLAIO;
3. nooit in eigen voordeel of met het oog op een persoonlijk voordeel te gebruiken of te verspreiden.

Deze verplichtingen blijven gelden, ook na het einde van de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid of na de aanstelling als lid van het beslissingscomité bij FIO of als externe deskundige, of na het einde van de uitoefening van elke andere opdracht op verzoek van VLAIO.

Bovenstaande principes zijn decretaal geregeld.

Voor personeel tewerkgesteld door VLAIO gelden verder het personeelsstatuut en de individuele arbeidsovereenkomsten van het personeel. Externe deskundigen ondertekenen voor elk individueel projectvoorstel dat zij behandelen een aparte confidentialiteitsovereenkomst.

## Rechten en plichten verbonden aan subsidietoekenning

Alle informatie en afspraken omtrent uitvoering en opvolging van gesteunde projecten kan worden nagelezen in het [toelichtingsdocument 'uitvoering en opvolging'](#), terug te vinden op onze VLAIO-website. Hieronder worden enkele basisprincipes kort toegelicht.

### Overeenkomst (middelenverbintenis)

De subsidieovereenkomst tussen het FIO en de bedrijfspartners als begunstigde, bestaat uit de Algemene Voorwaarden Innovatiesteun, de Beslissing tot Subsidietoekenning met inbegrip van de daarin vermelde Referentiedocumenten en alle Bijlagen, evenals de later door FIO schriftelijk bevestigde wijzigingen aan de subsidieovereenkomst.

De Algemene Voorwaarden Innovatiesteun, die de aanvrager aanvaardt bij indiening van zijn steunaanvraag, zijn gepubliceerd [op de webpagina 'vervolgstappen' van de subsidie in de rubriek 'Documenten'](#) onderaan de pagina. Essentiële elementen van de overeenkomst zijn de begroting, het steunbedrag, de projectdoelstellingen en eventueel bijzondere voorwaarden die opgelegd kunnen worden in het kader van een project.

De hoofdverbintenissen in de subsidieovereenkomst hebben het karakter van een middelenverbintenis. De bedrijfspartners als begunstigde zeggen hierbij toe om de nodige inspanningen te doen om via onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten de beschreven projectdoelstellingen te bereiken. De begunstigde zet daarvoor de middelen in zoals aanvaard bij de beslissing. Daarnaast verbindt de begunstigde er zich ook toe om de resultaten toe te passen (valoriseren), met het oog op het realiseren van een maximale toegevoegde waarde in Vlaanderen. Deze verbintenis blijft van toepassing tot 5 jaar na het einde van het project (valorisatieperiode).

### Samenwerkingsovereenkomst

Als meerdere bedrijfspartners in het project samenwerken of als er onderzoekspartners zijn, is een onderlinge samenwerkingsovereenkomst nodig. De samenwerkingsovereenkomst dient te worden

opgesteld in uitvoering van de overeenkomst met het FIO en mag er op geen enkel moment mee in tegenspraak zijn.

De samenwerkingsovereenkomst dient minstens de volgende zaken te regelen<sup>8</sup>:

- Aanduiding van de coördinator;
- Modaliteiten zoals te leveren diensten of producten, kostenberekeningen, betalingsmodaliteiten enz.;
- Afspraken omtrent intellectuele eigendom (eigendoms- en gebruiksrechten, wijze van bescherming, exploitatiestrategie,...);
- Procedure bij eventuele onderlinge geschillen.

Ingeval van samenwerking met onderzoeksorganisaties dient de samenwerkingsovereenkomst in overeenstemming te zijn met de hierop toepasselijke regelgeving, in het bijzonder de staatssteunregelgeving. Dit is de verantwoordelijkheid van de samenwerkingspartners zelf.

In het bijzonder als de afspraken tussen partners een essentiële rol spelen bij de beoordeling van de toepassingsmogelijkheden, zal VLAIO tijdens de behandeling van de aanvraag inzage vragen in de onderlinge overeenkomsten. Behalve bij gemotiveerde uitzonderingen dient de ondertekende samenwerkingsovereenkomst aan VLAIO te worden ingestuurd binnen de 4 maanden na de verzending van de beslissing van subsidietoekenning aan de bedrijfspartner(s) als begunstigde.

## **Uitbetaling van de subsidie**

De uitbetaling van de subsidie gebeurt standaard in jaarlijkse voorschotten. In sommige gevallen kunnen er bijzondere voorwaarden opgelegd worden met een bepaalde timing, bijvoorbeeld een aanwerving na 6 maanden. Indien die bijzondere voorwaarden niet samenvallen met de jaarlijkse verslaggeving, kan VLAIO beslissen om af te wijken van de jaarlijkse voorschotten en werken met meer (en dus kleinere) voorschotten die gekoppeld worden aan de bijzondere voorwaarden.

Ongeacht het aantal betalingen, wordt het eerste voorschot betaald nadat de opstart van het project door de aanvrager online is bevestigd en eventuele bijzondere voorwaarden bij de start voldaan zijn. Bij de afsluiting van het project wordt op basis van de aanvaarde kosten het definitieve steunbedrag bepaald. Rekening houdend met de som van de reeds uitbetaalde voorschotten, wordt de eindschijf bepaald. Indien het definitieve steunbedrag kleiner is dan de som van de reeds uitbetaalde voorschotten, wordt het verschil teruggevorderd.

De bedrijfspartners worden rechtstreeks en individueel uitbetaald. Vermits onderzoekspartners geen rechtstreekse begunstigden zijn, betalen de bedrijfspartners hun totale factuur. Die kost maakt deel uit van de aanvaardbare kosten van de ondernemingen, waarop subsidie wordt ontvangen.

Het FIO kan onder bepaalde voorwaarden de uitbetaling van de steun opschorten en kan zelfs de steun herzien en terugvorderen indien niet voldaan wordt aan de voorwaarden en bepalingen in de overeenkomst. Nadere details hieromtrent vindt u terug in het document '[Algemene Voorwaarden Innovatiesteun](#)'. De diverse versies van het document 'Algemene Voorwaarden Innovatiesteun', relevant volgens het moment

---

<sup>8</sup> Zie hiervoor ook art. 4.3 Algemene Voorwaarden Innovatiesteun. Verdere nuttige informatie in verband met de opstelling van een samenwerkingsovereenkomst tussen bedrijfspartners en onderzoekspartner is te vinden in de VLAIO-publicatie Ons patent boekje, hoofdstuk 5 en de bijlagen bij dit hoofdstuk 5, zie: <https://www.vlaio.be/nl/publicaties/ons-patent-boekje-hoofdstuk-5>.



van indiening, zijn te vinden op [de webpagina rond 'Vervolgstappen' in de rubriek 'Documenten'](#) onderaan de pagina.

## **Verslaggeving**

De verslaggeving over het project bestaat standaard uit korte opvolgingsfiches en een verslag bij het einde van de projectuitvoering. Daarnaast kunnen specifieke verslagen of bewijsstukken worden gevraagd bij tussentijdse evaluaties of ter invulling van bijzondere voorwaarden. Om de verplichtingen op vlak van valorisatie op te volgen, worden voor onderzoek- en ontwikkelingsprojecten tijdens de valorisatieperiode twee impactverslagen opgevraagd: één na 2 jaar na het projecteinde en één na 5 jaar na het projecteinde. Voor haalbaarheidsstudies wordt één impactverslag opgevraagd, 2 jaar na het project einde.

Bij onvoorziene en belangrijke wijzigingen tijdens de uitvoering moet een dringende melding worden gedaan.

## Bijlage 1: Selectiecriteria voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten

I. KWALITEIT (projectuitvoering)			
1. Duidelijkheid en realisme innovatiedoel			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Het innovatiedoel is te onduidelijk/onvolledig of is onvoldoende verifieerbaar OF</li> <li>De slaagkans van het innovatiedoel is quasi onbestaande.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De beschrijving van het innovatiedoel is aanvaardbaar, maar vertoont gebreken op vlak van duidelijkheid en/of volledigheid en/of verifieerbaarheid EN</li> <li>Het innovatiedoel heeft een reële kans op slagen.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het innovatiedoel is duidelijk, volledig en verifieerbaar. Waar mogelijk werden de doelstellingen gekwantificeerd. EN</li> <li>Het innovatiedoel heeft een reële kans op slagen.</li> </ul>	
2. Kennisopbouw/uitdagingen			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Het project loopt achter t.o.v. de state-of-practice in de sector. OF</li> <li>Het project bestaat hoofdzakelijk uit engineering of routinematige verbeteringen. OF</li> <li>De kennis is commercieel beschikbaar en kan eenvoudig toegepast/geadopteerd worden. OF</li> <li>De uitwerking zit al in een te laat stadium (TRL 8-9). OF</li> </ul>	<p><b>Voor onderzoeksproject (incl gemengd)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De kennisabsorptie bij de Vlaamse indienende ondernemingen is eerder beperkt. OF</li> <li>Beperkte bijdrage tot de internationale state-of-the-art in de sector of beperkte wetenschappelijke uitdagingen OF (indien van toepassing) enkel activiteiten in de hogere TRL-niveaus (5-7).</li> </ul>	<p><b>Voor onderzoeksproject (incl gemengd)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Het project levert een duidelijke en significante bijdrage t.o.v. de internationale state-of-the-art in de sector. Het draagt bij tot meer kennisopbouw bij de Vlaamse onderneming en gaat gepaard met significante wetenschappelijke uitdagingen. De activiteiten zijn niet louter beperkt tot de hogere TRL-niveaus (5-7).</li> </ul>	<p><b>Voor onderzoeksproject (incl gemengd)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zoals 'Goed' + Het project heeft een uitgesproken vernieuwend karakter (vergeleken met andere projecten in de sector).</li> </ul>

## I. KWALITEIT (projectuitvoering)

<ul style="list-style-type: none"> <li>Het project is gebaseerd op pseudowetenschap of is louter gericht op placebo-effecten, OF</li> <li>Het project bouwt verder op producten/diensten die onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd zijn en dit project voegt onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing toe.</li> <li>De kennisabsorptie bij de Vlaamse indienende ondernemingen is onvoldoende.</li> </ul>	<p><b>Voor ontwikkelingsproject</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De kennisabsorptie bij de Vlaamse indienende ondernemingen is eerder beperkt. OF</li> <li>De uitdagingen (technologisch, technisch, of wetenschappelijk) zijn beperkt. OF</li> <li>(indien van toepassing) een significant deel van de activiteiten bevinden zich in een te laat stadium (TRL&gt;7)</li> </ul>	<p><b>Voor ontwikkelingsproject</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Het project draagt bij tot een significante kennisopbouw en -absorptie bij de Vlaamse indienende onderneming(en) en gaat gepaard met voldoende uitdagingen (technologisch, technisch, of wetenschappelijk). De kennis is niet commercieel beschikbaar. De activiteiten bevinden zich niet in een te laat stadium (dus niet later dan TRL 7).</li> </ul>
---	---	--

### 3. Relevantie en kwaliteit van de projectaanpak om het innovatiedoel (incl. de valorisatiedoelstelling) te bereiken

KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Er zijn belangrijke tekortkomingen in de aanpak (bv. globale aanpak onvoldoende duidelijk, uitdagingen onvoldoende geïdentificeerd, aanpak onvoldoende afgestemd op uitdagingen) die de slaagkans van de wetenschappelijke doelstellingen duidelijk hypothekeren. OF</li> <li>Er is een duidelijke mismatch tussen de projectuitvoering en de valorisatiedoelstelling. Het project</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er zijn een aantal tekortkomingen in de aanpak (bv. op vlak van duidelijkheid, op vlak van identificatie en aanpak uitdagingen, op vlak van kwaliteit werkprogramma), maar dit houdt slechts een beperkt risico in voor de slaagkans van de wetenschappelijke doelstellingen. OF</li> <li>Een belangrijk deel van het project draagt bij tot de beoogde valorisatie, maar er zijn ook deelaspecten die niet/minder</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De projectaanpak werd voldoende duidelijk beschreven. EN De aanpak is goed afgestemd op het bereiken van de wetenschappelijke doelstellingen (o.a. op vlak van aanpak uitdagingen). EN De aanpak is afgestemd op het bereiken van de (lange termijn) valorisatiedoelstelling. EN De vooropgestelde timing is voldoende realistisch.</li> </ul>	

I. KWALITEIT (projectuitvoering)			
<p>draagt niet (of slechts in zeer beperkte mate) bij tot de valorisatie doelstelling.</p> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De vooropgestelde timing is onrealistisch EN hypothekeert de slaagkans van de valorisatie.</li> </ul>	<p>bijdragen tot de valorisatie doelstelling.</p> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De vooropgestelde timing is te optimistisch en vormt een beperkt risico voor de slaagkans van de valorisatie.</li> </ul>		
4. Vereiste expertise en middelen			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Belangrijke expertise, middelen of infrastructuur vereist om het project uit te voeren, is niet aanwezig en er is geen vooruitzicht op invulling.</li> <li>OF</li> <li>Negatieve financiële analyse van het bedrijf (o.a. co-financieringscapaciteit).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De meest cruciale expertise en middelen zijn aanwezig, maar er zijn een aantal tekortkomingen in de aanwezige expertise/middelen en er werd geen haalbaar remediëringplan voorgelegd, waardoor het project niet in optimale omstandigheden kan uitgevoerd worden.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De meest cruciale expertise en middelen zijn aanwezig. Eventuele tekortkomingen in expertise/middelen werden geïdentificeerd en een haalbaar plan voor tijdige remediëring werd voorgelegd.</li> <li>Gevestigde R&amp;D actor - Het consortium beschikt over alle nodige expertise, middelen (inclusief financiële middelen) en infrastructuur om het project goed uit te voeren.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het consortium beschikt over alle nodige expertise, middelen (inclusief financiële middelen) en infrastructuur om het project goed uit te voeren. Dit gebeurde dankzij recente inspanningen (aanwervingen, financiële middelen) die in verhouding tot de R&amp;D capaciteit van het bedrijf substantieel zijn.</li> </ul>
5. Begroting			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ingezette middelen staan duidelijk niet in verhouding tot de beoogde activiteiten.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ingezette middelen zijn beperkt gemotiveerd of staan minder goed</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ingezette middelen (menskracht, toestellen, faciliteiten) zijn goed</li> </ul>	

I. KWALITEIT (projectuitvoering)			
	in verhouding tot de beoogde activiteiten.	gemotiveerd en staan in verhouding tot de uit te voeren taken.	
6. Track record projectuitvoering			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Manifeste gebreken in de track record op vlak van de uitvoering van VLAIO-projecten bij de bedrijfspartners.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Minstens één van de bedrijfspartners heeft een minder goede track record op vlak van de uitvoering van VLAIO-projecten.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De bedrijfspartners hebben een goede track record op vlak van de uitvoering van VLAIO-projecten. OF</li> <li>• NVT: Eerste projectindiening bij VLAIO</li> </ul>	

II. IMPACT			
1. Strategisch belang van het project voor de bedrijfspartners			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het strategisch belang is onduidelijk, onvoldoende onderbouwd of onrealistisch.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het project zal voor het bedrijf (of het merendeel van de bedrijfspartners in een multipartner-project) slechts resulteren in een beperkte verhoging van de competitiviteit of duurzaamheid. OF</li> <li>• Het strategisch belang wordt te optimistisch voorgesteld.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het bedrijf (of het merendeel van de bedrijfspartners in een multipartner-project) kan met het project een significante verhoging van de competitiviteit of duurzaamheid* van het bedrijf realiseren. Het project past binnen de roadmap van elke betrokken bedrijfspartner. Dit werd duidelijk en overtuigend onderbouwd.</li> </ul> <p>* beantwoordend aan de bredere maatschappelijke verwachtingen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zoals GOED + het bedrijf (of minstens één van de bedrijfspartners in een multipartner-project) realiseert met het project een <u>belangrijke</u> strategische stap voorwaarts, zoals een nieuw technologieplatform met ruime toepassingsmogelijkheden, een belangrijke diversificatie, een substantiële vergroening van het bedrijf, of een belangrijke verhoging van het ambitieniveau op vlak van innovatiematuriteit (vb. eerste keer structureel aan R&amp;D doen*).</li> </ul>

II. IMPACT			
			* is niet hetzelfde als eerste keer innovatiesteun vragen bij VLAIO.
2. SWOT: opportuniteiten/bedreigingen (extern):			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Geen of te beperkte marktvooruitzichten: door te kleine markt, sterk krimpende markt, niet haalbare concurrentie, belemmerende (verwachte) regelgeving die de valorisatie hypothekeert en waarvoor geen realistisch actieplan ter remediëring werd voorgelegd, belangrijke negatieve maatschappelijke effecten die de valorisatie hypothekeren....</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Beperkte marktvooruitzichten (door krimpende markt, verzadigde markt, veel concurrentie, onduidelijke regelgeving of regelgeving in verandering met een zeker risico voor valorisatie, (negatieve) maatschappelijke effecten met een zeker risico voor valorisatie...).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er is een reële, voor het bedrijf toegankelijke, markt(niche) van voldoende omvang. Normale concurrentie-omgeving. Regelgeving en eventuele maatschappelijke effecten houden geen risico in voor valorisatie.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Zoals <b>GOED +</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>een duidelijk grote markt, OF</li> <li>duidelijke voordelen (USP) t.o.v. concurrentie, OF</li> <li>stimulerende randvoorwaarden zoals (verwachte) regulering en beleid. OF</li> <li>duidelijke positieve maatschappelijke effecten die valorisatie-opportunities creëren</li> </ul> </li> </ul>
3. SWOT: sterke/zwakke punten van de bedrijfspartners in relatie tot het project (intern):			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Het bedrijf (of het merendeel van de bedrijfspartners bij multipartner project) heeft quasi geen perspectief om een positie in die markt te verwerven, ten gevolge van, o.a.:</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het bedrijf (of minstens 1 van de bedrijfspartners) heeft een lage kans om een normale/goede positie te bereiken in de beoogde markt (rekening houdende met aanwezige competenties, kennis van de markt, haalbaarheid wetenschappelijk</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De bedrijfspartners hebben een goede kans om een normale/goede positie te bereiken in de beoogde markt (rekening houdende met aanwezige competenties, kennis van de markt, haalbaarheid wetenschappelijk natraject, haalbaarheid om vereiste</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De bedrijfspartners hebben een goede kans om een sterke positie te bereiken in de beoogde markt (rekening houdende met aanwezige competenties, kennis van de markt, haalbaarheid wetenschappelijk natraject, haalbaarheid om vereiste</li> </ul>

## II. IMPACT

<ul style="list-style-type: none"> <li>• onvoldoende vooruitzichten op voldoende kapitaal OF</li> <li>• niet beschikken over de noodzakelijke competenties (of geen vooruitzicht hierop) OF</li> <li>• ontoereikend plan van aanpak voor valorisatie of onvoldoende kennis van de markt OF</li> <li>• onhaalbaarheid wetenschappelijk natraject OF</li> <li>• onhaalbaarheid vereiste strategische allianties of</li> <li>• ontbreken freedom to operate OF</li> <li>• onvoldoende aandacht voor cybersecurity en dataveiligheid.</li> </ul>	<p>natraject, haalbaarheid om vereiste kapitaal op te halen, haalbaarheid strategische allianties, FTO en IPR aspecten, cybersecurity, dataveiligheid, ...).</p>	<p>kapitaal op te halen, haalbaarheid strategische allianties, FTO en IPR aspecten, cybersecurity, dataveiligheid, ...).</p>	<p>kapitaal op te halen, haalbaarheid strategische allianties, FTO en IPR aspecten, cybersecurity, dataveiligheid, ...).</p>
--	--	--	--

**4. Toegevoegde waarde voor Vlaanderen** (= OF de verhouding van de verwachte gemonetariseerde economische toegevoegde waarde voor Vlaanderen t.o.v. de subsidie, over de valorisatieperiode OF de groei in arbeidsproductiviteit (AP) in Vlaanderen t.o.v. de subsidie, over de valorisatieperiode)

KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>• De verwachte economische toegevoegde waarde voor Vlaanderen is onvoldoende: <ul style="list-style-type: none"> <li>• er is weinig kans op invulling van een hefboom van 10.</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De business case is voldoende gedocumenteerd en biedt voldoende potentieel om: <ul style="list-style-type: none"> <li>• een hefboom 10 te realiseren</li> </ul> </li> </ul> <p>OF</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De business case op basis waarvan de hefboom berekend werd, is <u>onderbouwd en geloofwaardig</u> EN een hefboom van 15 is haalbaar.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De business case op basis waarvan de hefboom berekend werd, is <u>onderbouwd en geloofwaardig</u> EN een hefboom van 25 (of meer) is haalbaar.</li> </ul>

II. IMPACT			
<ul style="list-style-type: none"> <li>De groei in AP is &lt;50% OF</li> <li>De groei in AP is <math>\geq 50\%</math>, maar de gecumuleerde extra BrTW &lt; 10 x subsidie en de subsidie is &gt; €250.000.</li> </ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De business case waarvan de hefboom of de AP berekend werd, is niet onderbouwd of totaal onrealistisch.</li> </ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De groei in arbeidsproductiviteit wordt gedeeltelijk of volledig gerealiseerd door ontslagen,...</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Een minimale groei in AP te kunnen realiseren:            (1) subsidie <math>\leq</math> €250.000 : de groei in AP <math>\geq 50\%</math> OF            (2) subsidie &gt; €250.000 : de groei in AP <math>\geq 50\%</math> en &lt; 80% én de gecumuleerde extra BrTW <math>\geq 10</math> x de subsidie.</li> </ul>	<p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De businesscase op basis waarvan de groei in AP berekend werd is <u>onderbouwd en geloofwaardig</u></li> </ul> <p>EN</p> <p>De groei in AP <math>\geq 80\%</math> en &lt; 120%</p> <p>EN</p> <p>De som van de gecumuleerde extra BrTW <math>\geq 10</math> x de subsidie.</p>	<p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De businesscase op basis waarvan de groei in AP berekend werd is <u>onderbouwd en geloofwaardig</u></li> </ul> <p>EN</p> <p>De groei in AP <math>\geq 120\%</math></p> <p>EN</p> <p>De som van de gecumuleerde extra BrTW <math>\geq 10</math> x de subsidie.</p>
5. Maatschappelijke impact			
KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Maatschappelijk onaanvaardbaar (op vlak van milieu, gezondheid,...)</li> </ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ethisch onaanvaardbaar.</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>NVT</li> </ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Positieve maatschappelijke impact is niet omvangrijk en/of onvoldoende onderbouwd en/of niet verifieerbaar.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Valorisatie van dit project zal gepaard gaan met <u>omvangrijke verifieerbare positieve</u> maatschappelijke impact (die niet overschaduwd wordt door significante negatieve maatschappelijke impact); deze impact werd goed onderbouwd in de aanvraag.</li> </ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Valorisatie van dit project levert een omvangrijke verifieerbare positieve bijdrage aan de Vlaamse</li> </ul>



## II. IMPACT

			maatschappelijke beleidsdoelstellingen (niet overschaduwd door significante negatieve maatschappelijke effecten); deze bijdrage werd goed onderbouwd in de aanvraag.
--	--	--	--

### 6. Verankering in Vlaanderen (incl. integratie in het Vlaams innovatie-ecosysteem)

KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Er zijn concrete aanwijzingen dat de economisch toegevoegde waarde niet in Vlaanderen zal gerealiseerd worden.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het bedrijf (of een significant aandeel van de bedrijfspartners in een multipartner-project) is slechts beperkt verankerd in Vlaanderen en het project heeft slechts een beperkt positief effect op deze verankering.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De bedrijfspartners zijn goed verankerd in Vlaanderen.</li> <li>OF</li> <li>De bedrijfspartners zijn momenteel slechts beperkt verankerd in Vlaanderen maar het project draagt substantieel bij tot een betere verankering van de tewerkstelling en investeringen in Vlaanderen (bv. nieuwe samenwerking(en) binnen Vlaanderen, versterken van de interne concurrentiepositie t.o.v. andere bedrijfsvestigingen, door bijvoorbeeld hoge innovatiecapaciteit, unieke know-how of hoge arbeidsproductiviteit, project is bepalend in de beslissing of een belangrijk nieuw onderzoeksproject al dan niet in Vlaanderen wordt uitgevoerd,...).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De bedrijfspartners zijn goed verankerd in Vlaanderen</li> <li>EN</li> <li>het project draagt substantieel bij tot een verdere verankering van de tewerkstelling en investeringen in Vlaanderen (bv. nieuwe samenwerking(en) binnen Vlaanderen, versterken van de interne concurrentiepositie t.o.v. andere bedrijfsvestigingen, door bijvoorbeeld hoge innovatiecapaciteit, unieke know-how of hoge arbeidsproductiviteit, project is bepalend in de beslissing of een belangrijk nieuw onderzoeksproject al dan niet in Vlaanderen wordt uitgevoerd,...).</li> </ul>

## II. IMPACT

### 7. Valorisatie track record Vlaanderen

KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"><li>Ondanks positieve projectresultaten van de vorige VLAIO-projecten (wetenschappelijk/commercieel), realiseerde het bedrijf (of minstens 1 belangrijke bedrijfspartner i.g.v. multi-partnerproject) de valorisatie-intenties voor Vlaanderen slechts in zeer beperkte mate.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Ondanks positieve projectresultaten van de vorige VLAIO-projecten (wetenschappelijk/commercieel), realiseerde het bedrijf (of minstens 1 van de bedrijfspartners i.g.v. multi-partnerproject) de valorisatie-intenties voor Vlaanderen slechts gedeeltelijk.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>De bedrijfspartners hebben hun eerdere valorisatie-intenties voor Vlaanderen (cfr vorige projecten) grotendeels of volledig gehaald OF</li><li>De bedrijfspartners zijn nieuwe klanten of de valorisatieperiode van de eerste aanvragen is nog niet gestart OF</li><li>De eerdere valorisatie-intenties voor Vlaanderen konden niet nagekomen worden omwille van tegenvallende (wetenschappelijke/commerciële) resultaten of duidelijk ongunstige omgevingsvoorwaarden (vb. extreme krapte op arbeidsmarkt, nieuwe wetgeving die onbekend was op het tijdstip van een eerdere projectaanvraag, nieuwe geopolitieke of macro-economische omstandigheden, etc.). De argumentatie van de aanvragers is geloofwaardig.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Zoals GOED + en voor minstens 1 bedrijfspartner overstijgt de gerealiseerde valorisatie in Vlaanderen duidelijk de valorisatie-intenties voor Vlaanderen.</li></ul>

### III. ADDITIONALITEIT

#### 1. Stimulerend effect van de steun

KRITISCH	REDELIJK	GOED	ZEER GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Geen stimulerend effect van de steun. Zelfs niet voldaan aan minstens één van de minimale eisen van Europa:               <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kmo OF</li> <li>• project kan niet uitgevoerd worden zonder steun OF</li> <li>• steun leidt tot diepgaander onderzoek OF</li> <li>• steun leidt tot snellere afronding project OF</li> <li>• steun leidt tot meer R&amp;D op bedrijfsniveau OF</li> <li>• tot groter project in omvang OF</li> <li>• steun leidt tot meer samenwerking.</li> </ul> </li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voor elk van de bedrijfspartners is er voldoende onderbouwd dat voldaan is aan minstens 1 van de minimale Europese vereisten m.b.t. het stimulerend effect van de steun:               <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kmo OF</li> <li>• project kan niet uitgevoerd worden zonder steun OF</li> <li>• steun leidt tot diepgaander onderzoek OF</li> <li>• steun leidt tot snellere afronding project OF</li> <li>• steun leidt tot meer R&amp;D op bedrijfsniveau OF</li> <li>• tot groter project in omvang OF</li> <li>• steun leidt tot meer samenwerking.</li> </ul> </li> </ul>	

## Bijlage 2: Selectiecriteria voor O&O-haalbaarheidsstudies

De vermelde indicaties in onderstaande tabellen zijn niet limitatief. Een kritische evaluatie van één van de criteria of drie eerder-zwak evaluaties leiden steeds tot een negatieve evaluatie van het project.

I. ADDITIONALITEIT <input type="checkbox"/> NIET STEUNBAAR <input type="checkbox"/> STEUNBAAR	
<p><b>Stimulerend effect van de steun.</b> Dit criterium evalueert in welke mate de steun effectief een stimulerend effect heeft en nodig is voor de onderneming om de studie uit te voeren.</p>	
INDICATIES TEGEN	INDICATIES VOOR
<ul style="list-style-type: none"> <li>Geen stimulerend effect van de steun. Zelfs niet voldaan aan minstens 1 v/d minimale Europese eisen.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor elk van de bedrijfspartners is er voldoende onderbouwd dat voldaan is aan minstens 1 v/d minimale Europese vereisten m.b.t. stimulerend effect v/d steun:               <ul style="list-style-type: none"> <li>Ingediend door kmo. OF</li> <li>steun verdiept, versnelt of verbreedt de studie. OF</li> <li>studie triggert toename in innovatie-uitgaven en/of opbouw innovatiecapaciteit. OF</li> <li>studie en/of beoogd vervolgtraject wordt zonder steun niet uitgevoerd onder huidige omstandigheden.</li> </ul> </li> </ul>

II. IMPACT		
KRITISCH	EERDER ZWAK	GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>De business case volstaat niet: is onduidelijk, of omvat geen USP, of bevat hiaten, of is onvoldoende onderbouwd, of is te optimistisch. OF</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er wordt aan een of meerdere criteria voor de GOED – score niet voldaan.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De business case voor het beoogde vervolgtraject is duidelijk uitgewerkt. EN</li> <li>de USP van de beoogde innovatie heeft voldoende potentieel.</li> </ul>

II. IMPACT		
<ul style="list-style-type: none"> <li>de innovatie is gericht op uitdovende activiteiten. OF</li> <li>er is onvoldoende verwachte toegevoegde waarde voor Vlaanderen. OF</li> <li>het beoogde vervolgtraject is maatschappelijk onaanvaardbaar of omhelst de ontwikkeling van militaire toepassingen die niet voor subsidie in aanmerking komen. OF</li> <li>verankering v/d toegevoegde waarde in Vlaanderen is onvoldoende.</li> </ul>		<p>EN</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>het marktpotentieel werd onderbouwd. EN</li> <li>de beoogde innovatie heeft een belangrijke impact op de positie in de markt van de aanvrager. EN</li> <li>er is een duidelijke potentiële groei (extra tewerkstelling/investeringen) dankzij het vervolgtraject. EN</li> <li>de verankering van de toegevoegde waarde in Vlaanderen is duidelijk.</li> </ul>

III. POTENTIEEL OM DE IMPACT TE BEREIKEN		
KRITISCH	EERDER ZWAK	GOED
<ul style="list-style-type: none"> <li>Te beperkte marktvooruitzichten (bv. door kleine of sterk krimpende markt, sterke concurrentie, belemmerende of onduidelijke regelgeving, blokkerende eigendomsrechten van anderen...).</li> <li>OF</li> <li>onvoldoende kennis van markt, reguleringen, klantverwachtingen, concurrentie, barrières. OF</li> <li>de onderneming heeft een zwakke uitgangspositie in de markt en compenseert dat niet met een voldoende plan van aanpak of track record van eerdere succesvolle vermarkting van innovaties. OF</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er wordt aan een of meerdere criteria voor de GOED – score niet voldaan.</li> </ul>	<p>Voor de beoogde innovatieve ontwikkeling in het vervolgtraject geldt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>De reële toegankelijke markt voor de onderneming onderbouwd, en is voldoende omvangrijk. EN</li> <li>er zijn geen beperkende reguleringen of ze worden helder toegelicht. EN</li> <li>de uitgangspositie en het concurrentielandschap worden helder toegelicht. EN</li> <li>de uitgangspositie in de beoogde markt is gunstig en wordt onderbouwd.</li> </ul>

### III. POTENTIEEL OM DE IMPACT TE BEREIKEN

- er is onvoldoende perspectief dat de onderneming over de juiste expertise en middelen zal beschikken om het vervolgtraject succesvol uit te voeren.

### IV. DOELSTELLINGEN

KRITISCH	EERDER ZWAK	GOED
<ul style="list-style-type: none"><li>• De doelstellingen van de studie zijn onduidelijk of onrealistisch. OF</li><li>• de studie is onvoldoende gericht op het definiëren van een steunbaar vervolgtraject. OF</li><li>• de doelstellingen van de studie zijn niet in lijn met het beoogde vervolgtraject en de te realiseren business case. OF</li><li>• het beoogde doel is al gemeengoed of de uitwerking zit al in een te laat stadium (TRL 8-9). OF</li><li>• het potentieel niveau van nieuwe kennis of uitdagingen in het beoogde vervolgtraject is te beperkt voor de onderneming of de kennis is commercieel beschikbaar en kan eenvoudig toegepast worden. OF</li><li>• er wordt wel nieuwe kennis opgedaan maar die wordt onvoldoende opgenomen door de onderneming zodat het vervolgtraject en de latere vermarkting bemoeilijkt worden.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Er wordt aan een of meerdere criteria voor de GOED – score niet voldaan.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• De doelstellingen van de studie zijn duidelijk, concreet en verifieerbaar. EN</li><li>• de studie is gericht op het definiëren en blootleggen van de kennishiaten en de technologische en/of wetenschappelijke risico's en uitdagingen van het vervolgtraject. Deze risico's en uitdagingen worden helder toegelicht. EN</li><li>• de doelstellingen zijn gericht op het bestuderen van de haalbaarheid van een steunbaar vervolgtraject. EN</li><li>• de kennis die de onderneming opbouwt wordt beperkt beschreven.</li></ul>

#### IV. DOELSTELLINGEN

<p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• de studie bestaat hoofdzakelijk uit andere activiteiten dan het onderzoek van de uitdagende technische en/of wetenschappelijke aspecten van het beoogde vervolgtraject.</li></ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• de studie wijkt onvoldoende af van de gangbare bedrijfsvoering.</li></ul>		
---	--	--

#### V. POTENTIEEL OM DE DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

KRITISCH	EERDER ZWAK	GOED
<ul style="list-style-type: none"><li>• Er zijn tekortkomingen in de aanpak (bv. onvoldoende afgestemd op uitdagingen, kwaliteit werkprogramma hypothekeert slaagkans van de studie, uitvoeringsrisico's niet geïdentificeerd, ...) en de onderneming kan geen goede track record voorleggen die vertrouwen geeft dat de studie goed zal uitgevoerd worden.</li></ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• belangrijke expertise, (financiële) middelen of infrastructuur vereist om de studie uit te voeren, is onvoldoende aanwezig bij het bedrijf. Dit wordt niet gecompenseerd door een samenwerking en er is ook onvoldoende vooruitzicht op invulling op een andere manier.</li></ul> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• er is onvoldoende capaciteit in het bedrijf de studie uit te voeren en tegelijkertijd de nodige lopende inkomsten te genereren.</li></ul> <p>OF</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Er wordt aan een of meerdere criteria voor de GOED – score niet voldaan.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• De aanpak wordt helder beschreven, is gekoppeld aan de doelstellingen en wordt logisch opgebouwd.</li></ul> <p>EN</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• de inzet van mensen en middelen is onderbouwd en realistisch.</li></ul> <p>EN</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• de taakverdeling tussen de partners wordt concreet toegelicht.</li></ul> <p>EN</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• de capaciteit en interne expertise van het bedrijf worden beschreven en toont aan hoe de aanvragers de nieuwe kennis intern borgen.</li></ul>

## V. POTENTIEEL OM DE DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

- mismatch tussen uitvoering van de studie en valorisatie-doelstelling. Studie draagt niet (of slechts zeer beperkt) bij tot het voorbereiden van een innovatief, ambitieus en steunbaar vervolgtraject en de valorisatie-doelstelling.

## VI. TRACK RECORD

KRITISCH	EERDER ZWAK	GOED
<ul style="list-style-type: none"><li>• De beoogde intenties voor vervolg-projecten uit vorige haalbaarheidsstudies werden onvoldoende gerealiseerd.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Het bedrijf diende reeds een voorgaande haalbaarheidsstudie in, de resultaten resulteerden in beperkte mate in een innovatief vervolgtraject.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Het bedrijf heeft een goede historiek in het omzetten van vorige haalbaarheidsstudies naar innovatieve vervolgtrajecten</li><li>OF</li><li>• Deze aanvraag is de eerste haalbaarheidsstudie van de aanvragers</li></ul>



## Bijlage 3: Bepaling van het onderzoeksgehalte

Bij het opstellen van een aanvraag voor een onderzoeksproject is de onderbouwing van het verschil met ontwikkelingsactiviteiten een belangrijk aspect. Hieronder volgen enkele aanbevelingen om dit tot een goed einde te brengen.

### De basis

1. Neem dit **toelichtingsdocument** en de **template voor de projectaanvraag** aandachtig door vooraleer je begint te schrijven.
2. Om projectactiviteiten als onderzoek te typeren moet je vooral op de 3 hoofdcriteria ingaan:
  - Opbouw van **nieuwe, grensverleggende kennis** t.o.v. de toegankelijke internationale state-of-the-art (SOTA) ) in het domein of de sector waarin de onderneming actief is of de resultaten zal valoriseren. Dit is kennis die niet kan ingekocht worden, niet gekend is of niet toegankelijk is. Deze kennisopbouw formuleer je best als een concrete (SMART) onderzoeksvraag. Uitdagende kennisopbouw die nieuw is voor de onderneming en/of Vlaanderen, maar wel elders in de wereld beschikbaar is, is eerder ontwikkeling.
  - Een **planmatige en kritische aanpak**. Deze moet leiden naar een dieper inzicht en begrip in het hoe en waarom iets werkt, en waarbij het antwoord op de onderzoeksvraag correct wordt gevalideerd. Deze aanpak moet duidelijk zichtbaar zijn in het werkplan (concrete onderzoeksmethode, duidelijk plan voor terugkoppeling en validatie). Maak ook duidelijk dat de onderneming beschikt over personeel met de juiste expertise, zowel voor de uitvoering van het project als voor de absorptie van de nieuwe kennis.
  - Een **hoog niveau van inhoudelijke uitdagingen en risico's**. Operationele risico's maken geen deel uit van onderzoeksactiviteiten. Voorzie zeker ook een plan voor het opvangen van de inhoudelijke risico's.
3. **Andere indicaties** voor onderzoek kunnen nuttig zijn om een projectvoorstel te onderbouwen, maar zijn **vaak niet doorslaggevend**. Indicaties pro zijn vb. een grote afstand tot de markt, een laag TRL niveau, activiteiten op laboschaal, samenwerking met onderzoekspartners, ruimer toepassingsgebied buiten de beoogde toepassing, beperkte garantie op succes, ... Indicaties contra zijn vb. een bijna marktklaar product, optimalisatie, miniaturisatie, screening, overdracht vanuit een ander domein, trial & error, ... zonder belangrijke inhoudelijke risico's noch nood aan bijkomende kennisopbouw.

### Valkuilen vermijden

1. De **taal en beschrijving** van je projectvoorstel moeten vertrekken **vanuit de criteria die VLAIO hanteert**. Deze zijn heel verschillend van wat je hanteert om een project in bedrijfscontext te verdedigen. Als je hierin nog weinig of geen ervaring hebt, laat dan je projectvoorstel nalezen door iemand anders (vb. VLAIO bedrijfsadviseurs, een meer ervaren collega of kennis). Specifiek voor de onderbouwing van het onderzoeksgehalte zijn volgende aandachtspunten cruciaal:
  - Focus op de nieuwe, grensverleggende **kennis** die opgebouwd wordt (wat het onderzoeksgehalte bepaalt) en niet op het nieuw product, dienst of business case (wat de USP en het valorisatiepotentieel onderbouwt).
  - Focus op **hoe** de kennis opgebouwd wordt (wat het onderzoeksgehalte bepaalt) en niet enkel welke tools hierbij gebruikt worden (vb. software, AI, CFD, LCA, piloot, klinische testen, citizen science, dataverzameling, ...). Het gebruik van een bepaalde tool garandeert op zich geen onderzoeksactiviteit, maar kan wel de beschrijving van de kritische en planmatige aanpak helpen onderbouwen.

- Focus op de **concrete inhoudelijke stappen** van de kennisopbouw (wat het onderzoeksgehalte bepaalt) en niet op operationele flow. Dus niet "onderzoeken", "exploreren", "uitbreiden", "valideren", maar concreet benoemen wat je doet en hoe je dat doet: welk nieuw algoritme, model, paradigma, ... wordt gecreëerd of toegevoegd aan bestaande kennis en met welke onderliggende inhoudelijke methode wordt die opgebouwd (theorie, berekeningsmethode, analysetechniek, ...).
2. Bij projecten met **meerdere partners, of gemengde projecten** waarin zowel onderzoeks- als ontwikkelingstaken plaatsvinden, maak je de **inhoudelijke** rol van elke partner en/of taak duidelijk. Gaat het over valideren, aanleveren van data en cases, een klankbord? Of deelt de partner/taak mee in de concrete activiteiten van kennisopbouw? "Samenwerken" met een onderzoeksorganisatie volstaat niet, de inhoudelijke rol van de onderneming in die samenwerking is doorslaggevend. Maak dat ook de rol van elke onderzoekspartner duidelijk is.

Voor **diensteninnovatie, projecten met groot maatschappelijk potentieel**, en algemeen voor **projecten met een minder of niet-technologische insteek** is het belangrijk de concrete onderzoeksvragen scherp te stellen in functie van de 3 hoofdcriteria voor onderzoek.

**Beperkte activiteiten die op zich geen onderzoeksactiviteiten zijn** kunnen eventueel meegerekend worden bij de onderzoeksactiviteiten, mits ze absoluut noodzakelijk zijn voor het onderzoek en in omvang niet verder gaan dan nodig (vb. een specifieke proefopstelling, voorbereiden van een beperkt aantal cruciale proefstukken, ...).

## Tips

1. Hou de beschrijving van het project **beknopt, concreet en gefocust**.
  - Beperkt je in elke paragraaf tot **wat gevraagd wordt** in de aanvraagtemplate. Lees de instructies in de template goed na zodat er geen informatie ontbreekt, en dat er geen overbodige herhalingen zijn.
  - Hou **relevante info bij elkaar**. De oplistings van de kennisstappen en de globale risico's en uitdagingen moeten duidelijk blijken uit de samenvatting en de inleidende hoofdstukken. Reserveer de beschrijving van de werkpakketten en de taken voor de concrete aanpak, de specifieke risico's, en het beheer daarvan. De rationale en USP van de beoogde toepassing horen niet thuis in het werkplan, noch in de beschrijving van de SOTA of de aanpak, wel in de aanleiding van het project en bij de onderbouwing van het valorisatiepotentieel.
  - Hou de **beschrijving zo concreet mogelijk** (vb. concrete oplossingsmethode, startpunt SOTA, delta t.o.v. SOTA, concrete rol van een partner, concrete activiteit in een taak), en geef duidelijk aan wanneer een resultaat succesvol is of niet.
  - Bij projecten met meerdere partners is een **goede eindredactie** onontbeerlijk voor consequente terminologie en beschrijvingen doorheen het projectvoorstel, het vermijden van herhalingen, en het aligneren van beschrijvingen op hoog niveau en op concreet niveau.
2. Beschrijf concreet **waar de concrete elementen van de kennisopbouw voorbij de toegankelijke SOTA** gaan.
3. Ga kritisch door het **scorerooster** (zie Bijlage 1) vooraleer je een projectvoorstel indient. Het scorerooster is tevens een goed houvast bij het schrijven van je projectvoorstel (heb ik alle evaluatiecriteria afgedekt?) en helpt je bij het stellen van realistische verwachtingen tijdens de evaluatie (voldoet mijn project aan de criteria van VLAIO?).
4. Maak goed gebruik van het **toelichtingsgesprek** met je projectbehandelaar na indiening. De vragen en goede raad die je in dit gesprek krijgt, dienen in de eerste plaats om je projectvoorstel sterker te

maken vooraleer een beslissing wordt genomen door het HBC. Na de beslissing kan je altijd een nabespreking vragen als je de beslissing niet begrijpt.

## Bijlage 4 : Samenvatting toegevoegde waarde voor Vlaanderen

OPTIE 1 – Economische impact op basis van TEWERKSTELLING EN INVESTERINGEN	OPTIE 2 – Economische impact op basis van GROEI IN ARBEIDSPRODUCTIVITEIT
<ul style="list-style-type: none"> <li>• De business case moet of               <ol style="list-style-type: none"> <li>(1) Toename in tewerkstelling kunnen onderbouwen of</li> <li>(2) Behoud van tewerkstelling*.</li> </ol> <p><i>* Enkel van toepassing indien aan de hand van een onderbouwde business case kan beargumenteerd worden dat zonder de uitvoering van het project en de resultaten uit het project, een scenario ontstaat waarbij personeel zal afvloeien.</i></p> </li> <li>• Bij moneteriseren van de economisch toegevoegde waarde telt de loonkost van het personeel mee :               <ul style="list-style-type: none"> <li>• Voor 100% voor bijkomende tewerkstelling als gevolg van het project.</li> <li>• voor 50% voor behoud tewerkstelling.</li> </ul> </li> <li>• Naast de kost van tewerkstelling kunnen niet recurrente investeringen na het project meegenomen worden bij het uitrekenen van de economisch toegevoegde waarde.</li> <li>• <b>Minimaal hefboom 10 te behalen (som van economische toegevoegde waarde door tewerkstelling en investeringen <math>\geq</math> 10 x subsidie).</b></li> <li>• Valorisatieperiode is standaard 5 jaar, kan mits argumentatie naar 10 jaar.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De business case moet onderbouwen dat:               <ul style="list-style-type: none"> <li>• De groei in arbeidsproductiviteit te danken is aan de innovatie die in het project beoogd wordt, en niet te wijten is aan bv. goedkopere aankopen of aan de inzet van aangekochte machines.</li> <li>• De groei in arbeidsproductiviteit duurzaam in Vlaanderen verankerd is.</li> </ul> </li> <li>• Arbeidsproductiviteit = Bruto toegevoegde waarde (BrTW)/VTE.               <ul style="list-style-type: none"> <li>• De BrTW en VTE's in deze formule hebben betrekking op de onderneming in Vlaanderen (en dus niet op vestigingen in andere Belgische gewesten of in het buitenland).</li> <li>• Verwachting: minimaal 50% toename in arbeidsproductiviteit over een periode van 5 jaar na het einde van het project.</li> <li>• Som van de gecumuleerde extra gerealiseerde BrTW <math>\geq</math> 10 x subsidie, tenzij subsidie <math>\leq</math> 250 k€.</li> </ul> </li> <li>• NIET combineerbaar met economische impact op basis van tewerkstelling en investeringen.</li> <li>• Gericht op ondernemingen die niet of zeer moeilijk kunnen groeien in tewerkstelling door de arbeidskrapte.</li> <li>• Enkel toepasbaar voor gevestigde ondernemingen (in Vlaanderen) met minimaal 10 VTE.</li> <li>• Mag NIET gepaard gaan met ontslagen.</li> <li>• Valorisatieperiode is vastgesteld op 5 jaar.</li> </ul>



**VLAIO**  
Koning Albert II-laan 35 bus 12  
1030 Brussel  
[www.vlaio.be](http://www.vlaio.be)